

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΤΑ ΣΙΔΕΡΕΝΙΑ ΤΑΓΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΤΙΣΜΟΥ
σελ. 1

ΓΚΟΡΜΠΑΤΣΩΦ
”Η
ΤΑ ΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΑΥΤΑΠΑΤΗΣ
σελ. 14

Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ
ΤΗΣ ΚΡΟΣΤΑΝΔΗΣ
σελ. 26

ΤΕΥΧΟΣ 5
ΜΑΡΤΙΟΣ 1989

Τ Α Σ Ι Δ Ε Ρ Ε Ν Ι Α Τ Α Γ Μ Α Τ Α
Τ Ο Υ Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Τ Ι Σ Μ Ο Υ .

Σύμπασα ή ελληνική άριστερά, μέσα στο βαθύ πολιτικό και ιδεολογικό της γήρας, συνέλαβε την εύκαιρία, ανακάλυψε τό γιορμπατσοφικό σωσίβιο τής σωτηρίας της. Δίχως δραμα, δίχως δυναμική, διακατεχόμενη από μία έγγενή αδυναμία για ουσιαστική πολιτική παρέμβαση και υποδουλωμένη σε μία υπερασπιστική και προωθητική λογική συντεχνιακῶν αίτημάτων, ή ελληνική άριστερά προσπαθεϊ νά επιβάλλει νέες φενάκες με αίχμη τόν γιορμπατσοφισμό.

Όλα τά τμήματα τής κομμουνιστικής άριστερας άνευρίσκουν στόν γιορμπατσοφικό "άνεμο" τήν ιδεολογία δικαίωσέως τους. Όρθόδοξοι και τροτσκυστές, έαρινοί και χειμωνιάτικοι αναφωνοῦν: "εΐδατε πού τό λέγαμε".

Οί "άνανεωτικοί" διαλαλοῦν: "εΐδατε πού τό λέγαμε, πώς μόνο με δημοκρατία μπορεϊ νά προχωρήσει ό σοσιαλισμός". Μά για ποιόν σοσιαλισμό μιλοῦν; Ποῦ τόνεΐδαν; Με "δημοκρατία, με εΐρηνικά μέσα, χωρίς βίαια ξεσπάσματα-μᾶς λένε-θά περάσουμε στο σοσιαλισμό και έτσι μόνο θά προχωρήσει ό σοσιαλισμός". Έτσι μόνο δέν θά φοβηθοῦν οί διάφορες κυρίες τῶν σαλονιῶν, πού χωρίς αὔτες δέν σφυρηλατοῦνται οί διάφορες έθνικές ένότητες.

Οί τροτσκυστές διατυμπανίζου: "εΐδατε πού τό λέγαμε, πώς ή πολιτική επανάσταση θά κάνει τήν εμφανισή της, εμπρός, λοιπόν, νά υπερασπίσουμε τήν πολιτική επανάσταση τοῦ Γιορμπατσώφ". Με τήν διαλεκτική τους "δεινότητα" συνεχίζου σταθερά νά όρίζου τό ρωσικό κράτος ως εργατικό, παρά τόν σταθερό έκφυλισμό του.

Οί "δογματικοί" βροντοφωνάζου: "εΐδατε πού τό λέγαμε, πώς οί πηγές τοῦ σοσιαλισμοῦ εΐναι άνεξάντλητες. Νά, λοιπόν, θαυμάστε τήν δυναμικότητα, τήν όρμη τής μαμᾶς Ρωσίας". Μά για ποιά όρμη μιλοῦν; Δέν βλέπου τήν καθολική στασιμότητα; Άλλά, εΐδικά αὔτοί, τόσα χρόνια ποῦ ήταν; Δέν ήταν στο πλευρό τοῦ Βασιλέως, κατατροπώνοντας τούς "πουλημένους", τούς "πράκτορες τής ΣΙΑ", πού τολμοῦσαν νά άσκήσου, έστω και μία έλαφρά κριτική στοῦς "σοσιαλιστικούς παραδείσους";

Έβδομηντα χρόνια μετά τό '17, ή άριστερά παραμένει δέσμια τής μεγαλύτερης φενάκης τοῦ αΐωνός μας, τής ολοκληρωτικής

θηριωδίας πού αυτοπαρουσιάσθηκε σαν σοσιαλισμός. Ύπερηφανεύεται για τόν Γιορμπατσωφικό "Άνεμο", λές και αυτός φυσάει στό κενό, και έτσι προωθεί μιά κατάσταση ιστορικής άμνησίας. "Όμως, μιά κατανόηση τοῦ φαινομένου Γιορμπατσώφ συνυφαίνεται μέ τήν κατανόηση τῶν ὄσων ἔγιναν ἀπό τό '17 μέχρι τό '21 και τῶν ὄσων συνετελέσθησαν τήν μετέπειτα χρονική περίοδο.

Άπό τό 1902, μέ τό ἔργο του "Τί νά κάνουμε;", ὁ Λένιν εἶχε σαφῶς "ἐπεξεργαστεῖ" (μέ τήν τεράστια βοήθεια τοῦ Κάουτσκι) και προβάλλει τόν ἐνδότερο πυρήνα τοῦ Μπολσεβικισμού. Ὁ πυρήνας αὐτός τοποθετοῦσε τόν μπολσεβικισμό στόν ἀντίποδα τῆς χειραφετησιακῆς λογικῆς τῆς Διεθνούς Ἐνωσης τῶν Ἐργαζομένων, πού εἶχε ὡς προμετωπίδα της τό ὅ, τι "ἡ ἀπελευθέρωση τῶν ἐργαζομένων εἶναι ἔργο δικό τους".

Ὁ Λένιν διακηρύσσει, ὅτι οἱ ἐργάτες εἶναι ἀνίκανοι νά ἀποκτήσουν μόνοι τους ἐπαναστατική συνείδηση. "Ἡ συνείδηση αὐτή-ἀναφέρει-μποροῦσε νά ἔρθει σ' αὐτούς μόνο ἀπέξω (ὄλες οἱ ὑπογραμμίσεις εἶναι δικές μας). Ἡ ἱστορία ὄλων τῶν χωρῶν δείχνει ὅτι ἡ ἐργατική τάξη ἀποκλειστικά μέ τίς δικές της δυνάμεις δέν εἶναι σέ θέση ν' ἀναπτύξει παρά μόνο μιά τρεῖντ-γιουνιονιστική συνείδηση,.....". (1)

Ποιοί εἶναι αὐτοί οἱ "ἀπέξω"; Εἶναι "οἱ μεγάλοι τιμονιέρηδες", οἱ φιλόσοφοι-βασιλεῖς (πάντα παρών ὁ γέρο-Πλάτων), οἱ ὀποῖοι μέσα στά κεφάλια τους κλώθουν και γεννοῦν τήν ἐπαναστατική θεωρία, τήν ἐπαναστατική συνείδηση, ἀνεξάρτητα ἀπό τό ἐργατικό κίνημα, και τήν "χώνουν" μέσα στήν "ἀδρανῆ ὕλη" τοῦ προλεταριάτου. "Τό ἴδιο και στή Ρωσία-συνεχίζει ὁ Λένιν-ἡ θεωρητική διδασκαλία τῆς σοσιαλδημοκρατίας ἐμφανίστηκε ἐντελῶς ἀνεξάρτητα ἀπό τήν αὐθόρμητη ἀνάπτυξη τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἐμφανίστηκε σαν φυσικό και ἀναπόφευκτο ἐπακόλουθο τῆς ἀνάπτυξης τῆς σκέψης μέσα στήν ἐπαναστατική-σοσιαλιστική διανόηση." (2)

Οἱ ἀπόψεις αὐτές τοῦ Λένιν δέν ἀποτελοῦν παρά ἐπαναδιατύπωση τῶν ἀπόψεων τοῦ Κάουτσκι. Ὁ ἴδιος ὁ Λένιν παραθέτει τά παρακάτω πολύ σωστά και σπουδαία-κατ' αὐτόν-λόγια τοῦ Κάουτ-

σκυ!"...στά κεφάλια όρισμένων μελών του στρώματος αυτού (δηλαδή της άστικής διανόησης) γεννήθηκε άκριβώς ό σύγχρονος σοσιαλισμός, κι αυτοί είναι κείνοι που ^{τί}μέτεδσαν στους πιο άναπτυγμένους πνευματικά προλετάρους, οί όποιοι μέ τή σειρά τους τόν μπάζουν στην ταξική πάλη του προλεταριάτου, έκει ύπου τό επιτρέπουν οί συνθήκες." Έτσι ή σοσιαλιστική συνείδηση είναι κάτι που έχει είσαχθεϊ άπέξω στην ταξική πάλη του προλεταριάτου και όχι κάτι που γεννήθηκε άυθόρμητα άπ'αυτήν. (3)

Ό Κάουτσκυ και ό Λένιν βασίζονται σέ έναν σαθρό άλληλοαποκλεισμό άυθόρμητου και συνειδητού. Μπάζουν, ύπως άναφέρουν, τήν σοσιαλιστική συνείδηση στην ταξική πάλη του προλεταριάτου. Άλλά, ή ύπαρξη της ταξικής πάλης συνιστά ήδη μία συνειδητοποίηση της έκμετάλλευσης, της καταπίεσης και της κατάργησής τους, και δέν παράγεται ένστικτωδώς. Η συνειδητοποιημένη αυτή πάλη είναι άυθόρμητη, μέ τήν έννοια ότι οί έργαζόμενοι άντιδρουν στην έκμετάλλευση και άγωνίζονται για δικούς τους στόχους, χωρίς τή μεσολάβηση κάποιου κόμματος της "πρωτοπορείας".

Τό πρόβλημα του Λένιν ήταν ή διάλυση του άυθόρμητισμού, δηλαδή ή ύπαγωγή κάθε κινήματος στις διαταγές του. Ξεκάθαρα, λοιπόν, προτείνει: "Γι' αυτό τό λόγο τό καθήκον μας... είναι ν' άγωνιστούμε έναντίον στό άυθόρμητο,... και νά τό τραβήξουμε (δηλαδή τό εργατικό κίνημα) κάτω άπό τά φτερά της έπαναστατικής σοσιαλδημοκρατίας." (4)

"Έτσι, πολύ σωστά τό 1904 ό μετέπειτα σφαγέας της Κροστάνδης, ό Τρότσκυ, κατηγορεϊ τόν Λένιν για πολιτικό ύποκαταστατισμό, άναφέρωντας: "Άν οί άυθόρμητιστές γίνονται ούρά της ιστορίας, αυτό δέν είναι προτιμότερο άπό τό νά προσπαθοϋν σάν τους λενινιστές πολιτικούς νά μεταβάλλουν τήν 'Ιστορία σέ δικιά τους ούρά;" (5)

Ό Λένιν είχε ως σκοπό του, νά τεθεϊ έπικεφαλής του προλεταριάτου. Συνεπώς, έπρεπε νά τό άποκεφαλίσει ως συλλογικό σωμα, και έτσι νά τό κατευθύνει. Γι' αυτό, προτείνει μία συγκεντρωτική όργάνωση, που νά άποτελεϊται άπό επαγγελματίες έπαναστάτες. Γι' αυτό, έκθειάζει τό καπιταλιστικό εργοστάσιο, που γυμνάζει τόν προλετάριο στην πειθαρχία.

"Έτσι, η Ρόζα Λούξεμπουργκ το 1904, στο νούμερο 69 της "Ισκρα":
"...του προτείνει ειρωνικά να πλέξει και το έγκλημα του
στρατώνα και της γραφειοκρατίας που έχουν τα ίδια πειθαρχι-
κά αποτελέσματα"... και τον υποψιάζεται ότι έχει υιοθετήσει
τό στεῖρο πνεῦμα του χωροφύλακα και ότι δεν έχει καμιά έμπι-
στοσύνη στον εργατικό αυθορμητισμό". (6)

Πρέπει, επίσης, να υπογραμμίσουμε το μίσος του Λένιν έναντίον
της δημοκρατίας. Παράλογη χαρακτηρίζει ο Λένιν την δημοκρατία
των άγγλικών τρεϊντ-γιούνιους, η οποία στηρίζονταν στην επί-
λυση όλων των ζητημάτων με την ψηφοφορία όλων των μελών και
στην εκτέλεση των διοικητικών λειτουργιών απ'όλα τα μέλη με
τή σειρά. "Χρειάστηκε-αναφέρει-μακρόχρονη ιστορική πείρα για
να καταλάβουν οι εργάτες πόσο παράλογη ήταν αυτή η αντίληψη
της δημοκρατίας, για να καταλάβουν την ανάγκη των αντιπροσω-
πευτικών θεσμών, από το ένα μέρος, και των έξ επαγγέλματος
στελεχών, από το άλλο." (7)

Προτείνει, λοιπόν, ο Λένιν τον άφωπλισμό των εργαζομένων και
την μεταβίβαση της εξουσίας τους στους έπαίοντες, στους αντι-
προσώπους, πράγμα που δεν έχει καμιά σχέση με ό,τι προσδιο-
ρίζονταν ως σοσιαλισμός, δηλαδή, την διεύθυνση της κοινωνίας
από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Και προσφεύγει πάλι στην
αυθεντία του Κάουτσκι, ο οποίος "...έπιτίθεται έναντίον "στο
σοσιαλισμό των άναρχικών και των φιλολόγων" που, "κυνηγώντας
έντυπώσεις", έξυμνοῦν την άμεση νομοθέτηση από το λαό..." (8)

Τό '17 άρχισαν "να σπᾶνε τά δεσμά της σιλαβιάς". "Όμως, από
τό '17 μέχρι τό '21 συγκροτήθηκαν τά νέα δεσμά, με την κυριαρ-
χία των μπολσεβίκων. Πολλοί είπαν ότι η ρωσική επανάσταση
δεν ήταν παρά μόνο ένα μπολσεβίκικο πραξικόπημα. Η άποψη αυ-
τή, όμως, αφήνει να της ξεφύγει τό πραγματικό γεγονός της εί-
σόδου των μαζών στο πεδίο της ιστορίας. "Όντως, η ρωσική έπα-
νάσταση υπήρξε μιά προλεταριακή επανάσταση. Αυτό τό περιεχό-
μενό της συνάγεται από την ανεξάρτητη παρέμβαση του προλετα-
ριάτου μέσα στην κοινωνία, με τίς δικές του οργανωτικές μορ-
φές (εργοστασιακές έπιτροπές-σοβιέτ), με τους δικούς του σκο-

πούς (βλῆ ἡ ἔξουσία στὰ σοβιέτ-σοσιαλισμός), μέ τήν ἀπαλλοτριώ-
ση τῆς καπιταλιστικῆς ἰδιοκτησίας καί τήν ἐργατική διεύθυνση
τῶν ἐργοστασίων, παρά καί ἐναντίον τῶν μπολσεβίκων. "...πρέπει
νά ὑπενθυμίσουμε-ἀναφέρει ὁ Καστοριάδης-ὅτι τό μπολσεβίκικο
κόμμα ὄχι μόνο δέ βοήθησε ἀλλά καί τίς περισσότερες φορές ἀντι-
τάχθηκε στίς ἀπόπειρες κατάληψης τῆς διεύθυνσης τῶν ἐργοστασίων
πού ἔγιναν τό 1917-1918 ἀπό τίς ρωσικές ἐργοστασιακές ἐπιτρο-
πές". (9)

Μαζύ μ' αὐτό τό αὐτόνομο, χειραφετησιακό πνεῦμα, πού κάνει τήν
τελευταία του ἐμφάνιση στήν Κροστάνδη (1921) συνυπῆρχε μέσα
στούς ἐργαζόμενους μία τάση πρός μεταβίβαση ἐξουσιῶν στό μπολ-
σεβίκικο κόμμα, τάση πού ἐπιτείνονταν μέσα στή δίνη τοῦ ἐμφυ-
λίου πολέμου καί μέσα στήν ἐμφάνιση καυτῶν, καθημερινῶν προ-
βλημάτων. Σ' αὐτή τήν τάση μποροῦμε νά ἐντοπίσουμε τόν ἐκφυλι-
σμό τῆς ἐπανάστασης καί τήν κυριαρχία τῆς γραφειοκρατίας ὡς
διευθυντικῆς τάξης, κυριαρχία πού ἐνυπῆρχε, βεβαίως, ἐξ
ἀρχῆς στίς πολιτικές βλέψεις τοῦ Λένιν καί τοῦ Τρότσκι.

Μιά ἀπλή ματιά στὰ γεγονότα ἀρκεῖ γιά νά καταλάβουμε τήν ἐγκα-
θίδρυση ἑνός καταπιεστικοῦ συστήματος στή Ρωσία. Ἡ περιπλοκό-
τητα, ὅμως, ἐγκνείται στήν σύλληψη τῆς ἰδιομορφίας τοῦ νέου συ-
στήματος, πού δημιουργήθηκε ἀπό τόν ἐκφυλισμό τῆς ἐπανάστασης,
χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι ὁ ἐκφυλισμός εἶναι ἡ "μοίρα" κάθε
ἐπανάστασης.

Μία ἀπό τίς μεγαλύτερες φυσιογνωμίες τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινή-
ματος, ὁ Πάνεκουκ, τό νέο ρωσικό σύστημα, ὡς κρατικό
ὀρίζοντας

καπιταλισμό, τό θεωρεῖ φυσική συνέπεια!" Ἐπρόκειτο-ἀναφέρει ὁ
Πάνεκουκ-γιά μιά φυσική κατάληξη, γιατί ἡ ἐργατική τάξη δέν ἦ-
ταν ἀκόμη ὄριμη νά αὐτοκυβερνηθεῖ." (10)

Ὁ Πάνεκουκ, δέσμιος τοῦ μαρξιστικοῦ σχήματος γιά τήν θεώρηση
τῆς ἱστορίας, θεωρεῖ ὅτι στήν καθυστερημένη Ρωσία, ἐλλεῖπει
μιᾶς ἰσχυρῆς ἀστικῆς τάξης, τό μπολσεβίκικο κόμμα ἀνέλαβε τό
καθῆκον τῆς ἀνάπτυξης, ἀντικαθιστώντας τήν ἀστική τάξη. Ὁδηγεῖ-
ται σέ μιᾶ ἀφαίρεση τῆς ὅλης ἐνεργητικότητας, πού σφραγίσθηκε
ἀπό τήν ἐμφάνιση τοῦ προλεταριάτου ὡς κυρίαρχης δύναμης στή

ρωσική επανάσταση, γιατί ένστερνίζεται τήν μαρξιστική αντίληψη, ή όποία βλέπει τήν σοσιαλιστική επανάσταση νά άντιστοιχεί σέ μία ύψηλή ανάπτυξη τών παραγωγικών δυνάμεων." 'Απ'τή στιγμή όμως πού είδαμε-γράφει ό Πάνεκουι-ότι στή Ρωσία γεννιέται Ένας κρατικός καπιταλισμός, ή προσοχή μας στράφηκε κυρίως στόν δυτικό κόσμο του̃ μεγάλου κεφαλαίου, όπου οί έργαζόμενοι θά Έχουν νά μετατρέφουν τόν καπιταλισμό τόν ύψηλότερα αναπτυγμένο σ'έναν πραγματικό κομμουνισμό...". (I1)
'Εδῶ πρέπει νά έπισημάνουμε ότι "ή Ρωσία τό 1917 δέν ήταν άπλῶς μία "καθυστερημένη" χώρα, αλλά μία χώρα πού παράλληλα μέ τήν καθυστέρησή της παρουσίαζε μία Έκδηλη καπιταλιστική ανάπτυξη(ή Ρωσία του̃ 1913 ήταν ή πέμπτη παγκόσμια βιομηχανική δύναμη).....". (I2)

Ό Τρότσκι, επίσης, δέν μπορούσε νά συλλάβει τήν γραφειοκρατία ὡς κοινωνική τάξη. Παρέμεινε, πάντα, σταθερά προσδεδεμένος στήν πίστη του στόν κυρίαρχο ρόλο του̃ κόμματος καί στήν αναγκαιότητα του̃ κρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Γι'αυτόν, ή γραφειοκρατία ήταν Ένα προσωρινό φαινόμενο, πού δέν τόν έμπόδιζε νά προσδιορίζει τίς παραγωγικές σχέσεις ὡς σοσιαλιστικές. "Τό Σοσιαλισμός ή Βαρβαρότητα κατάγγειλε-άναφέρει ό Λεφόρ-τόν φορμαλισμό του̃ Τρότσκι, δείχνοντας ότι ή εικόνα μιᾶς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας όπου οί παραγωγοί είναι στερημένοι από κάθε διευθυντικό Έργο, είναι παράλογη" άντικατέστησε τήν ιδέα τῆς γραφειοκρατίας μέσα στήν κοινωνία μέ τήν ιδέα μιᾶς γραφειοκρατικῆς κοινωνίας, δηλαδή μιᾶς κοινωνίας πού διατηρεῖται καί αναπαράγεται ὕλικά χωρίζοντας από τή μάζα τών παραγωγῶν Ένα κοινωνικό στρώμα πού ιδιοποιεῖται συλλογικά τήν ὑπεραξία τῆς εργασίας τών παραγωγῶν καί αναλαμβάνει διευθυντικό ρόλο σ'όλους τούς τομεῖς τῆς κοινωνικῆς ζωῆς." (I3)

'Εξ άλλου, ήταν πολύ δύσκολο νά φθάσει μέχρι τό βάθος ή άνάλυση του̃ Τρότσκι για τήν γραφειοκρατία. Πλήν τών άλλων, ήταν από τούς κυριότερους στυλοβάτες του̃ συστήματος, ήταν "εἷς εκ τών έκλεκτῶν του̃ θεοῦ", ό όποιος "άπεκάλυψε" στόν Τρότσκι τόν "σωστό", τόν "ϊστορικό" δρόμο, πού θά πρέπει νά διανύσει

ή εργατική τάξη." Πρέπει να χρησιμοποιούμε-προτείνει στις 14 'Ιουνίου του 1919-ανελέητα μέτρα όχι μόνο ενάντια στον ταξικό μας έχθρο αλλά και ανάμεσά μας, ενάντια σ' όλους εκείνους που εμποδίζουν τον ιστορικό δρόμο της εργατικής τάξης." (14)

'Ολοκληρωτικός μέχρι το μεδούλι ο Τρότσκι, αποδίδει θαυμάσια το ολοκληρωτικό πνεύμα του Κόκκινου Στρατού, στις 10 'Οκτωβρίου του 1920. "Ο Κόκκινος Στρατός-γράφει- των εργατών και των αγροτών λέει! "Οποιος δεν είναι μαζί μου είναι έναντίά μου, και όποιος είναι μαζί μου πρέπει να μείνει στις γραμμές μου και να μην τίς ξεκαταλείψει μέχρι το τέλος." (15)

Τέλος, εν έτει 1938' αναλαμβάνει την ευθύνη για τον σφαγισμό της Κροστανδιανής αντίταξης στην δικτατορία των μπολσεβίκων. Μέ την έννοια-αναφέρει-ότι οι "ύπερβολές" άπορεύουν από την ίδια τή φύση της επανάστασης, "δέχομαι ολοκληρωτικά και πλήρη την ευθύνη για την καταστολή της άνταρσίας της Κροστάνδης." (16)

Μέ την έδραίωση της κυριαρχίας τους μέσα στή Ρωσία, οι μπολσεβίκοι άρχισαν να προετοιμάζουν την κυριαρχία τους πάνω στό διεθνές εργατικό κίνημα. Από τό 1920, ό Λένιν, μέ τον "Άριστερισμό", προσπαθεϊ να συντρίψει τίς διαφοροποιήσεις και τίς αντίστασεις στό ευάγγελιό του. Κατηγορεϊ τούς Γερμανούς άριστερούς (Κάρλ Έρλερ κ.λ.π), τήν 'Ολλανδική άριστερά (Πάνεκουκ, Γκόρτερ), τήν Άμερικανική όργάνωση των εργατών "Βιομηχανικοί Έργάτες του Κόσμου" (I.W.W), ότι άρνοϋνται τήν άνάγκη του κόμματος και τής κομματικής πειθαρχίας "πρός όφελος τής άστικής τάξης".

"Όσον καιρό-αναφέρει ό Λένιν-δέν θα χετε τή δύναμη να διαλύσετε τό άστικό κοινοβούλιο και όποιοδήποτε αντίδραστικό όργανισμό άλλου τύπου, είστε υποχρεωμένοι να δουλεύετε μέσα σ' αυτά ακριβώς γιατί έκει υπάρχουν ακόμα εργάτες....". (17). Οι εργάτες, όμως, υπάρχουν μέσα στά εργοστάσια, και έκει μπορούσαν να τούς συναντήσουν οι άγωνιστές.

Ἐκεῖ μέσα μποροῦσαν νά συγκροτηθοῦν συμβούλια καί ἐπιτροπές. Ἀλλά, κἀτι τέτοιο ἦταν "ἐπικίνδυνο". Ἔθετε σέ κίνδυνο τήν οὐσία τοῦ Λενινισμού, δηλαδή τήν ἐργοστασιακή πειθαρχία καί τόν "ὀρθολογισμό" τῆς καπιταλιστικῆς ἐπιχειρήσεως, Ὁ Λένιν ἤθελε τούς ἐργαζόμενους μαντρωμένους στά κοινοβούλια καί στά συνδικάτα, γιατί σ' αὐτά μποροῦν, εὐκολότερα, νά ἀσκήσουν τήν κυριαρχία τους οἱ γραφειοκράτες, ἀντιδραστικοί καί "προοδευτικοί".

Μέ τήν ἴδρυση τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς, οἱ μπολσεβίκοι σιγά-σιγά ἐπιβάλλονται στό παγκόσμιο ἐργατικό κίνημα. Ἡ Κομμουνιστική Διεθνῆς (Κ.Δ) δέν δέχεται νά ὑπάρχουν αὐτόνομα, ἐθνικά κόμματα, ἀλλά μόνο τμήματά της στά διάφορα ἔθνη. Αὐτό ἐκφράζεται σαφέστατα στό καταστατικό τῆς Κ.Δ. Ἡ παράγραφος 13 ἀναφέρει: "Οἱ ἀποφάσεις τῆς Ε.Ε.Κ.Δ (Ἐκτελεστική Ἐπιτροπή τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνούς) εἶναι ὑποχρεωτικές γιά ὅλα τά τμήματα τῆς Κ.Δ καί πρέπει νά ἐφαρμόζονται ἄμεσα στή ζωή. Τά τμήματα ἔχουνε δικαίωμα νά ἐφεσιβάλουνε τίς ἀποφάσεις τῆς Ε.Ε.Κ.Δ στό παγκόσμιο συνέδριο, μέχρι τήν ἀκύρωση ὅμως ἀπ' τό συνέδριο τῶν ἀποφάσεων αὐτῶν δέν ἀπαλλάσσονται ἀπό τήν ὑποχρέωση τῆς ἐφαρμογῆς τους." Καί ἡ παράγραφος 14 συνεχίζει: "... ἡ Ε.Ε.Κ.Δ ἔχει τό δικαίωμα νά ἀκυρώσει καί νά μεταβάλλει τίς ἀποφάσεις, τόσο τῶν συνεδρίων τῶν τμημάτων, ὅσο καί τῶν Κεντριῶν τους Ἐπιτροπῶν, καθὼς ἐπίσης νά πάρει ἀποφάσεις ὑποχρεωτικές γι' αὐτά." (18)

"Ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν", λοιπόν, ἡ πολιτική τῆς Κ.Δ. Τά κομμουνιστικά κόμματα ἔπρεπε νά ἐφαρμόζουν ἄμεσα ὅ,τι ἐξυπηρετοῦσε τίς ἀνάγκες τῆς ρωσικῆς γραφειοκρατίας. Ἐπρεπε νά μιλοῦν γιά τήν τρίτη καί τελευταία περίοδο, στήν ὁποία εἶχε εἰσέλθει ὁ καπιταλισμός "καί μέ τά δύο πόδια" (κατά τόν Μολότωφ), νά βροντοφωνάζουν γιά τούς σοσιαλφασίστες καί τούς ἀγροτοφασίστες, καί μετά ἀπό λίγο νά μιλοῦν γιά τά Λαϊκά Μέτωπα, ὅπου οἱ πρῶν σοσιαλφασίστες μεταμορφώνονταν σέ ἀντιφασίστες.

Ἡ Ε.Ε τῆς Κ.Δ δέν παρεῖχε μόνο τή γραμμή, ἀλλά διόριζε ἀκόμα καί τίς ἡγεσίες. Εἶναι χαρακτηριστική ἡ περίπτωση τοῦ

διορισμοῦ τοῦ Ν.Ζαχαριάδη. "Στό διάστημα αὐτό-γράφει ὁ Στί-
νας-τόν Νοέμβρη τοῦ '31 καθαιρεῖται μέ ἀπόφαση τῆς Ε.Ε τῆς Κ.Δ,
ἡ ἐκλεγμένη ἀπό τό 4ο Συνέδριο Κεντρική Ἐπιτροπή καί διορίζε-
ται νέα μέ ἐπικεφαλῆς τόν Ζαχαριάδη.Μέ τήν ἴδια ἀπόφαση ἀνα-
βάλλεται ἐπ'ἀόριστον τό 5ο Συνέδριο τοῦ κόμματος. ...Στήν ἐκ-
κλησῆ τῆς ἡ Ε.Ε τῆς Κ.Δ,μᾶς λέει, ὅτι ἀναγκάστηκε νά ἐπέμβει,
...Γι'αὐτό ζήτησε ἀπό τό κόμμα νά ἀντικαταστήσει τήν ἡγεσία
του,καί τό κόμμα,μᾶς λέει,ἀνταποκρίθηκε σαυτό καί τήν ἀντικα-
τέστησε.....Δέν ζήτησε ἀπό τό κόμμα ἡ Κ.Δ νά ἀντικαταστήσει
τήν Κ.Ε,γιατί τό κόμμα δέν μπορεῖ νά ἀντικαταστήσει τήν Κ.Ε
του παρά μέσω τοῦ Συνεδρίου του καί τό 5ο Συνέδριο ἀναβλήθηκε
ἐπ'ἀόριστον μέ ἀπόφαση αὐτῆς τῆς ἴδιας τῆς Κ.Δ. Ἡ Κ.Ε καθαιρέ-
θηκε ἀπό τήν Κ.Δ καί ἡ Ε.Ε τῆς Κ.Δ ἔχρισε τόν Ζαχαριάδη ἀρχη-
γό τοῦ κόμματος καί αὐτός κατασκευάζει μιά Κ.Ε ἀπό ὅποιους
τόν βολεύανε.

Εἶναι φέμα λοιπόν ὅτι τό κόμμα ἀνταποκρίθηκε στήν ἐκκληση τῆς
Κ.Δ καί αὐτό ἀντικατέστησε τήν Κ.Ε του."Ὅλα γίνανε ἀπό τά πά-
νω ἐν πλήρει ἀγνοία τοῦ κόμματος." (19)

"Ἦδη ἀπό τά 1918,ὁ Λένιν,μέ "Τά ἄμεσα καθήκοντα τῆς
σοβιετικῆς ἐξουσίας",ξεκαθαρίζει ὅτι αὐτό πού γεννιέται στή
Ρωσία δέν ἔχει καμμία σχέση μέ σοσιαλισμούς καί ἐλεύθερες
κοινωνίες.Μέ ὦμό τρόπο ἐγκωμιάζει τά θεμελιώδη χαρακτηριστικά
τοῦ καπιταλισμοῦ! παραγωγικότητα,τάξη,πειθαρχία,σύστημα Τέϋλορ,
δουλειά μέ τό κομμάτι,ἐξουσία τῶν εἰδικῶν. "Ἡ πραγματικότητα
λέει,-ἀναφέρει ὁ Λένιν-ὅτι ὁ κρατικός καπιταλισμός θά ἦταν
γιά μᾶς ἓνα βῆμα πρὸς τά μπρός."Αν μπορούσαμε μέσα σέ λίγον
καιρό νά πραγματοποιήσουμε στή Ρωσία τόν κρατικό καπιταλισμό,
αὐτό θά ἦταν μιά νίκη. ...Ἐχουμε ἓνα πρότυπο κρατικοῦ καπι-
ταλισμοῦ στή Γερμανία. ...Εἶπα,ὅτι ὁ κρατικός καπιταλισμός
θά ἦταν σωτηρία γιά μᾶς' ...γιατί ὁ κρατικός καπιταλισμός
εἶναι κάτι τό συγκεντροποιημένο,τό ὑπολογισμένο,τό ἐλεγμένο
καί γενικευμένο,..."(20)

Ὁ "σοσιαλισμός τοῦ Λένιν εἶναι ἔργο τῶν εἰδικῶν,αὐτῶν πού
γνωρίζουν νά ὀργανώνουν τράστ,λόγω τῆς πείρας τους στήν κα-

πιταλιστική παραγωγή, ως έχουν διαπράξει και τις λοπωδυτιές τους." "κι αν ακόμα-γράφει-πρόκειται για άρχιλοπωδύτη, μιά και όργάνωσε τράστ, μιά κι είναι έμπορος πού είχε να κάνει με τήν όργάνωση τής παραγωγής και τή διανομή για ένατομμύρια και δεκάδες ένατομμύρια, μιά κι έχει πείρα-πρέπει να διδασκόμαστε απ' αυτόν." (21)

'Ακόμα και ό τύπος πρέπει, κατά τόν Λένιν, να μετατραπεϊ από όργανο πού δημοσιεύει κατά πρώτο λόγο τά πολιτικά νέα τής ήμέρας, σβ όργανο για τήν οίκοномиκή διαπαιδαγώγηση τών μαζών." "Ό τύπος-γράφει-πρέπει να γίνει όργανο τής σοσιαλιστικής οίκοδόμησης, κάνοντας γνωστές σε όλες τους τις λεπτομέρειες τις έπιτυχίες πού έχουν οι ύποδειγματικές κομμούνες, και βάζοντας, από τό άλλο μέρος, στό "μαύρο πίνακα" τις κομμούνες εκείνες πού διατηροϋν επίμονα τις "παραδόσεις του καπιταλισμού", δηλαδή τήν άναρχία, τήν τεμπελιά, τήν άταξία, τήν κερδοσκοπία." (22)

Νά μάθουμε να δουλεύουμε, κραυγάζει ό Λένιν, γιατί "σε σύγκριση με τά προηγμένα έθνη, ό ρώσος είναι κακός εργάτης." (23)

"Μ' άρέσει αυτή ή φράση: να δουλέψεις λιγάκι πιό σκληρά" (24), επαναλαμβάνει ό σύγχρονος τιμονιέρης, ό Γιορμπατσώφ, ό όποιος θέτει τήν ούσία τής περιβόητης άνασυγκροτήσεώς του στην άναβίωση του λενινισμού.

Θεωρούμε χρήσιμο να αναφερθοϋμε σε όρισμένες πτυχές τής επιστημονικής και τής κοινωνικής ζωής, ούτως ώστε να κατανοήσουμε τήν καθολικότητα του ολοκληρωτικού χαρακτήρα του μπολσεβικισμού. Όποιαδήποτε επιστημονική ή θεωρητική κατασκευή δέν έτίθετο μέσα στο κλειστό ιδεολογικό σύμπαν του μπολσεβικισμού, αντιμετωπίζονταν κατά τρόπο έχθρικό, άφοϋ δέν μπορούσε παρά να αποτελεϊ "έφεύρεση τών σκοτεινών έγνεφάλων τής άστικής τάξης".

Στό κείμενο τής Κλάρας Τσέινιν "Άπό τό σημειωματάριο" έχουμε τήν εύκαιρία να "θαυμάσουμε τήν ιδιοφυϊα" του Λένιν στις άπόψεις του για τόν Φροϋδισμό και τις σεξουαλικές σχέσεις. "Η θεωρία του Φρόϋντ-λέει ό Λένιν-δέν είναι παρά ένα καπίτσιο τής μόδας." (25). Για τις σεξουαλικές σχέσεις αναφέρει: "Βέβαια ή δίψα πρέπει να σβήνεται." Όμως ένας φυσιολογικός

άνθρωπος πού ζεῖ μέσα σέ κανονικές συνθήκες, μπορεί νά πέσει μπρούμητα μέσα στή λάσπη καί νά πιεῖ νερό ἀπό τό βούρκο;" Η μπο-

ρεῖ ἀκόμη νά πιεῖ νερό ἀπό ἕνα ποτήρι πού στίς ἄκρες του ἀκού-
μψαν δεκάδες χεῖλη;" .Εἶναι σαφές ὁ φαλλοκεντρισμός τοῦ Λέ-
νιν. Οἱ σχέσεις τῶν δύο φύλων στηρίζονται στόν ἐνεργητικό ἄν-
δρα (ὁ ὁποῖος πέφτει μπρούμητα καί ὁ ὁποῖος πίνει νερό) καί στή η
παθητική γυναίκα (βούρκο-ποτήρι). Συγχρόνως, ἡ γυναίκα ὑποβιβάζε-
ται σέ οἰκονομικό μέγεθος, ἀφοῦ ἡ "ἀξία" της καθορίζονται ἀπό
τό ἄν καί πόσο χρησιμοποιοῦνται (δεκάδες χεῖλη).

Τόσα χρόνια πέρασαν ἀπό τό θάνατο τοῦ Λένιν καί ἡ ἀνωτέρω ἀπο-
ψή του γιά τή γυναίκα κρατάει γερά. Ἐν ἔτει 1977, ὁ Γρ. Φάρνιος
στήν συνεδρίαση τοῦ Κ.Σ τῆς ΚΝΕ μέ θέμα τήν διαπαιδαγώγηση
εἶπε: "Εἶναι μιὰ παράδοση τῆς ἐλληνικῆς οἰκογένειας. Τέλος πά-
ντων, δέ μπορεί ἡ κοπέλλα νά πηγαίνει συνέχεια κάθε βράδυ στίς
1 καί στίς 2 τῆ νύχτα στό σπίτι της". "Ἔτσι γιά νά μαλακώσει
τόν ἀνδροκρατικό του αὐταρχισμό ἐπιστρατεύει τό ἰδεολόγημα τῆς
παράδοσης. Ἀλλά, ἐάν οἱ ἄνθρωποι διατηροῦσαν τά πράγματα, ἐπει-
δή ἀπλῶς ἔχουν γίνει παράδοση, τότε δέν θά ὑπῆρχε ἱστορία. (26)

"Μᾶς χρειάζεται-ἔγραφε ὁ Λένιν τό 1918-τό ρυθμικό βᾶδισμα
τῶν σιδερένιων ταγμάτων τοῦ προλεταριάτου." (27) Καί πράγματι,
τό προλεταριάτο "γεύθηκε" τήν ρυθμιότητα τῶν σιδερένιων ταγ-
μάτων τοῦ Στάλιν, ὡς "γεύθηκαν" καί οἱ Οὐγγαρέζοι καί οἱ Τσε-
χοσλοβάκοι τήν "φιλική βοήθεια" τῶν ρωσικῶν ταγμάτων. Ὁ Λέ-
νιν καί ὁ Τρότσκι εἶχαν στρώσει καλᾶ τό δρόμο γιά "τόν κορυ-
φαίο ἡγήτορα", γιά "τόν ἐξοχώτατο τῶν στρατηγῶν ὄλων τῶν ἐθνῶν
καί ὄλων τῶν ἐποχῶν". (Σύντομη αὐτοβιογραφία τοῦ Στάλιν, τό 1938).

Δέν μᾶς ἐκπλήσσει, βεβαίως, τό ὅτι πολλοί "τσίμπησαν" ἀπό
τίς Γκορμπατσωφικές προσπάθειες. Ἄλλο πράγμα εἶναι νά δέχεσαι
κάποιες ἐλευθερίες πού θά δοθοῦν σ' αὐτό τό βασανισμένο λαό
(πράγμα δυσκολότατο μέσα στά ὄρια τοῦ ρωσικοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ)
καί ἄλλο νά ἐγκωμιάζεις τόν Γκορμπατσώφ, γιατί θά ἀνανεώσει
τόν "σοσιαλισμό" ἢ γιατί θά φέρει, ἐπιτέλους, τόν σοσιαλισμό.

Ἄφοῦ, τόσα χρόνια μετά τό '17, ὑπάρχουν ἄνθρωποι πού θεωροῦν αὐτό τό σύστημα σοσιαλιστικό(μέ ἢ χωρίς στρεβλώσεις), τότε γιατί νά μᾶς προκαλέσει ἐκπληξη τό "τσιμπημά " τους;

Ὅμως, μέσα στά πλαίσια τῆς ἐλευθεριακῆς ἐπιλογῆς μας ἡ ρωσική ἐπανάσταση παραμένει ἕνα ἐπίκαιρο ζήτημα. Μᾶς δείχνει ὅτι μιᾶ ἐπανάσταση μπορεῖ, εἶναι πιθανόν νά ἐπιφέρει νέες καί ἐπαχθέστερες ὑποδουλωτικές καταστάσεις. Μᾶς δείχνει ὅτι στόν ἀγώνα γιά τήν ἐλευθερία δέν ἔχουμε ἄλλες ἐγγυήσεις, παρά τήν διηνεκῆ μας ἀμφισβήτηση, τήν ἀδιάκοπη κριτική μας ἐγρήγορηση καί τήν ρηξικέλευθη πράξη. _____

Π Α Ρ Α Π Ο Μ Π Ε Σ

- (1) Λένιν: "Τί νά κάνουμε;" σελ.39, ἐκδόσεις "Θεμέλιο".
- (2) Στό ἴδιο, σελ.40.
- (3) Στό ἴδιο, σελ. 50.
- (4) Στό ἴδιο, σελ.51.
- (5) Μπουρντέ-Γκιγιέρμ: "Ἀγῶνες γιά τήν αὐτοδιαχείρηση", σελ.90, ἐκδόσεις "Ἀνδρομέδα".
- (6) Στό ἴδιο, σελ.89.
- (7) Λένιν: "Τί νά κάνουμε;", σελ.173.
- (8) Στό ἴδιο, σελ.174.
- (9) Καστοριάδης: "Ἡ πείρα τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος", τόμος -2-, σελ.87, ἐκδόσεις "Ἀμφορέας".
- (10) Καστοριάδης: "Ἡ πείρα", τόμος -1-, σελ.195, ἐκδόσεις "Βέργος", ὅπου δημοσιεύεται ἕνα γράμμα τοῦ "Ἄντον Πάνεκουκ".
- (11) Στόν πρῶτο τόμο τοῦ ἰδίου ἔργου τοῦ Καστοριάδη, σελ. 194-195.
- (12) Στόν δεύτερο τόμο τοῦ ἰδίου ἔργου τοῦ Καστοριάδη, σελ.279.
- (13) Λεφόρ: "Τί εἶναι ἡ γραφειοκρατία", σελ.45, "ἐκδοτική ὁμάδα Θεσσαλονίκης".
- (14) Τρότσκι: "γιά τόν ἀναρχισμό-Μάχνο, Κροστάνδη", σελ.32, ἐκδόσεις "Ἀλλαγή".
- (15) Στό ἴδιο, σελ.46
- (16) Στό ἴδιο, σελ.72.

- (17) Λένιν!:"'Ο 'Αριστερισμός, παιδική αρρώστια τοῦ κομμουνισμοῦ",
σελ.78, ἐκδόσεις "Θεμέλιο".
- (18) "Πρόγραμμα καί Καταστατικό τῆς Γ' Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς",
σελ.95, ἐκδόσεις "Εἰρήνη", δ' ἔκδοση.
- (19) Στίνας!:"'Αναμνήσεις", τόμος Α', σελ.156-158,
ἐκδόσεις "Βέργος".
- (20) Λένιν!:"Τά ἄμεσα καθήκοντα τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας",
σελ.77-78, ἐκδόσεις "Εἰρήνη".
- (21) Στό ἴδιο, σελ.81.
- (22) Στό ἴδιο, σελ.46-47.
- (23) Στό ἴδιο, σελ.44.
- (24) Γκορμπατσώφ!:"Περεστρόϊκα, νέα σκέψη γιά τή χώρα μας καί
τόν κόσμο", σελ.44-45, ἐκδόσεις "Νέα Σύνορα".
- (25) Μιά πληρέστερη ἀνάλυση ὑπάρχει στό βιβλίο τοῦ Κλεάνθη
Γρίβα!:"Ψυχιατρικός ὀλοκληρωτισμός", στό κεφάλαιο! "Φροῦδισμός
καί Μπολσεβικισμός", σελ.116-129, ἐκδόσεις "'Ιανός".
- (26) "Γιά τήν ἀγωνιστική, ταξική, πατριωτική διαπαιδαγώγηση
τῆς νεολαίας", σελ.44, ἐκδόσεις "ΟΔΗΓΗΤΗΣ".
- (27) Λένιν!:"Τά ἄμεσα καθήκοντα τῆς Σοβιετικῆς ἐξουσίας", σελ.62.

Γ.Κ.

Γ Κ Ο Ρ Μ Π Α Τ Σ Ω Φ

"Η

Τ Α Ο Ρ Ι Α Μ Ι Α Σ Α Υ Τ Α Π Α Τ Η Σ.

Τί είναι τό "φαινόμενο Γκορμπατσώφ" καί οί περιβόητες μεταρρυθμίσεις του; Πώς νά μιλήσει κανείς γι' αὐτόν καί τό ἐγχείρημά του, ἂν δέν ἔχει μιᾶ συνολική θεώρηση τοῦ τί εἶναι τό ρωσικό καθεστώς, τοῦ ὁποίου ἡγεῖται καί στό ὁποῖο ὀφείλει τήν δύναμή του καί τήν ἴδια του τήν ὕπαρξη; Τί κρύβεται πίσω ἀπό τόν καπνό τῆς μεταρρυθμιστικῆς λογοκοπίας καί τά φούμαρα τῶν ἐξωτικῶν νεολογισμῶν, πού μᾶς σερβίρονται σάν θεμέλιοι λίθοι μιᾶς "νέας πολιτικῆς σκέψης";

Πώς μπορεῖ κανείς νά μήν προσκρούσει στούς σκόπελους τῆς διανοητικῆς (αὐτ)απάτης, τῆς ἱστορικῆς ἀμνησίας καί ἀνοησίας, ἀπό τούς ὁποίους βρίθουν οἱ ἀναλύσεις τῶν δυτικῶν δημοσιολόγων, θεωρητικῶν καί "σοβιετολόγων"; Τό διανοητικό τους τέλμα καθίσταται ἕνα ἐγχείρημα πού διαπερνᾶται τόσο ἀπό τήν ἀπλοϊκή ἐθελοτυφλία τοῦ ἀφελοῦς δημοσιογράφου, ὅσο καί ἀπό τήν συνειδητή ἐξαπάτηση τῶν ἀφελῶν ἀπό τούς κάθε λογῆς ὑπαλλήλους ὄλων τῶν κατεστημένων ἐξουσίων.

"Χρειαζόμαστε μιᾶ ἱστορία, μέ διαφορετικό ὅμως τρόπο, ἀπ' ὅτι τήν χρειάζεται ὁ κακομαθημένος κηφήνας στόν κῆπο τῆς γνώσης" Φ. Νίτσε (I).

Τό σημερινό καθεστώς τῆς Ρωσίας θεμελιώθηκε, ἐδῶ καί ἐβδομῆνθα χρόνια, πάνω στά ἐρείπια τοῦ τσαρικοῦ καθεστῶτος ἀλλά καί τῆς ἐπανάστασης πού τό ἀνέτρεψε, ἀπό τούς ἡγέτες τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, τόν Λένιν καί τόν Τρότσκι, ὅταν ὁ Στάλιν ἦταν ἀκόμη σχεδόν ἀγνωστος. Ἀφοῦ κατέλαβαν τήν ἐξουσία τόν Ὀκτώβριο τοῦ '17 μέ σύνθημα "Ὀλη ἡ ἐξουσία στά Σοβιέτ", οἱ ἡγέτες τοῦ μπολσεβικισμοῦ ἔκαναν ὅ,τι περνοῦσε ἀπ' τό χέρι τους γιά νά ὑπονομεύσουν τήν ἐξουσία τῶν Σοβιέτ καί νά τήν ἀντοκαταστήσουν μέ τήν ἀπόλυτη ἐξουσία τοῦ κόμματος.

Καταργοῦν στήν πράξη κάθε ἀπόπειρα ἐργατικοῦ ἐλέγχου καί διεύθυνσης τῆς παραγωγῆς ἀπό τίς ἐργοστασιακές ἐπιτροπές. Ἄξιζει νά σημειώσουμε ἐδῶ ὅτι αὐτές ἀποτελοῦσαν ἐργατικά σώματα πού δη-

μιουργήθηκαν κι ελέγχονταν από τρίς συνελεύσεις τῶν ἐργατῶν στὸν τόπο δουλειᾶς καὶ ἀντίστοιχες ἦταν στὰ χωριά οἱ τοπικές ἐπιτροπές ἀγροτῶν, πού βασιζόνταν στὶς λαϊκές συνελεύσεις. Σέ ἀντίθεση μέ τὰ σοβιέτ, πού λόγω τῆς "ἀντιπροσωπευτικῆς κοινοβουλευτικῆς" λειτουργίας τους καὶ τῆς ἱεραρχημένης σέ ἐθνικό ἐπίπεδο δομῆς τους ἐνεῖχαν ἐξ ἀρχῆς τὸν κίνδυνο τῆς πολιτικῆς ἀλλοτρίωσης καὶ τῆς κομματικῆς χειραγώγησης, οἱ ἐργοστασιακές ἐπιτροπές ἔτειναν πρὸς ἄμεσα δημοκρατικές μορφές ὀργάνωσης τοῦ ἐπαναστατημένου λαοῦ. "Ἢδη ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο τοῦ '19 ὁ Λένιν κινεῖται ἐνεργῶντας σέ ἀνοικτὴ ἀντίθεση μέ τρίς ἐπιτροπές, παρά τὴν νομοθετικὴ θέσπιση τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου στὰ ἐργοστάσια, ἡ ὁποία ἀπλῶς ἐπεκύρωνε μιὰ DE FACTO κατάσταση πού ἐπιβλήθηκε ἀπ' τοὺς ἐργάτες. (2)

Οἱ μπολσεβίκοι ἐπιβάλλουν τὴν μονοπρόσωπη διεύθυνση τῶν ἐργοστασίων καὶ ἐφαρμόζουν καπιταλιστικές τεχνικές καὶ μεθόδους παραγωγῆς (ταιϋλορισμός, μισθός μέ τό κομμάτι). Νά τί σκέπτονταν οἱ μπολσεβίκοι ἡγέτες γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς ἐργασίας καὶ τῆς κοινωνίας πού ἤθελαν νά ἐγκαθιδρύσουν. "Πρέπει νά βάλουμε στὴν ἡμερήσια διάταξη, νά ἐφαρμόσουμε στὴν πράξη καὶ νά δοκιμάσουμε τὴν πληρωμὴ μέ τό κομμάτι, νά ἐφαρμόσουμε πολλὰ ἀπ' ὅ, τι τό ἐπιστημονικό καὶ προοδευτικό ὑπάρχει στὸ σύστημα Τέυλορ, τό σύστημα Τέυλορ συνδυάζει τὴν ἐκλεπτυσμένη θηριωδία τῆς ἀστικῆς ἐκμετάλευσης μέ μιὰ σειρὰ ἀπὸ πλουσιότατες ἐπιστημονικές ἐπιτεύξεις..... Κι ὅλο τό καθῆκον μας... εἶναι νά τὴν (δηλαδή τὴν κατάσταση) ὀδηγήσουμε στὸ σωστὸ δρόμο, στὸ δρόμο τῆς ἐργασιακῆς πειθαρχίας, στὸ δρόμο πού συνδυάζει τὰ καθήκοντα τῆς ὀργάνωσης συγκεντρώσεων γιὰ τοὺς ὅρους ἐργασίας μέ τὰ καθήκοντα τῆς ἀναντίρροπτης ὑποταγῆς στὴ θέληση τοῦ σοβιετικοῦ καθοδηγητῆ, στὸ δικιτάτορα τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς". (3)

Στρατιωτικοποιοῦν τὴν ἐργασία, ἀστυνομεύοντας τὴν ἴδια τὴν παραγωγικὴ διαδικασία! "Ἡ στρατιωτικοποίηση τῆς ἐργασίας... προκύπτει σάν μιὰ ἀναπόφευκτη μέθοδος ὀργάνωσης καὶ πειθαρχίας τῆς ἐργατικῆς δύναμης στὴν ἐποχὴ τῆς μετάβασης ἀπὸ τὸν καπιταλισμό στὸ σοσιαλισμό" Τρότσκι. (4) "Ἡ ἐργασία ἀπελευθερώνει" θά

γράφουν αργότερα οί ναζί στήν πύλη του "Αουσβιτς. Δυστυχώς γι' αυτούς ήλθαν δεύτεροι.

'Αφοπλίζουν τίσ εργατικές πολιτοφυλακές και δημιουργούν έμ νέου έναν μόνιμο, τακτικό στρατό μέ ιεραρχική δομή. Συγκροτούν, στή θέση τής τσαρικήσ ΟΧΡΑΝΑ, νέα μυστική άστυνομία τήν ΤΣΕΚΑ (αργότερα ΓΚΕΠΕΟΥ, σήμερα ΚΑ.ΓΚΕ.ΜΠΕ). 'Ανοίγουν τά πρώτα στρατόπεδα συγκέντρωσης στά οποια έγκλείουν όλους τούς επαναστάτες πού αντίτιθενται στό νέο καθεστώς και χρησιμοποιούν, αυτοί πρώτοι, τήν ψυχιατρική για τήν καταστολή και τήν εξόντωση τών πολιτικῶν τους αντιπάλων. 'Η καταστολή διά τής ψυχιατρικήσ αρχίζει από τό 'Ι8 κιόλας, μέ πρώτο θύμα τήν επικεφαλής τών Σοσιαλεπαναστατῶν Μαρία Σπριντόνοβα' και τό διαβόητο 'Ινστιτούτο Σέρμπσκι, επιτελικό κέντρο του Στάλιν για τήν "πολιτική ψυχιατρική", είχε ιδρυθεῖ τό '21 από τούς Λένιν και Τρότσκι. (5)

'Η όριστική θεμελίωση του νέου καθεστῶτος ολοκληρώνεται τό '21, μέ τήν συντριβή του άναρχικοῦ μαχνοβίτικου κινήματος στήν Ούκρανία (6), τήν άγρια καταστολή τής εξέγερσης στήν Κροστάνδη (7) και τήν απαγόρευση τής αντιπολίτευσης μέσα στό κόμμα και κάθε αντιπολίτευσης μέσα στήν κοινωνία στό 10ο συνέδριο του κόμματος τόν Μάρτιο του '21. "Έδῶ ή εκεί μ' ένα όπλο, αλλά όχι μέ τήν αντιπολίτευση... Βαρεθήκαμε πιά τήν αντιπολίτευση" θά δηλώσει μέ κυνισμό ό Λένιν προς κάθε κατεύθυνση. (8). "Ένα μήνα πριν, στήν κηδεία του άναρχικοῦ Πέτρου Κροπότκιν, τά μαύρα λάβαρα τών άναρχικῶν υψώνονται για τελευταία φορά στους δρόμους τής Μόσχας και προειδοποιούν: "όπου υπάρχει έξουσία, δέν υπάρχει έλευθερία". (9)

'Ο Στάλιν απέχει μόνο λίγα βήματα ή λίγα χρόνια.

Τό μπολσεβίκικο κόμμα έξουσιαστικό από τήν φύση τής ιδεολογίας του και τής ιεραρχικήσ, συγκεντρωτικήσ δομής του γίνεται ό πυρήνας για τήν γέννηση μιās νέας κυρίαρχης τάξης στή ιστορία: τής γραφειοκρατίας. 'Ο άπόλυτος κάτοχος τής αλήθειας και αυτόκλητος θεματοφύλακας τής μυθικήσ "ιστορικήσ αποστολής" του προλεταριάτου γίνεται ό άπόλυτος κάτοχος του προλεταριάτου και όλόκληρης τής κοινωνίας. "Λές και τό κόμμα δέν είχε τό δικαίωμα να επιβάλλει τήν δικτατορία του, άκόμη κι αν αύτή ή δικτατορία έρχόταν σε σύγκρουση μέ τίσ παροδικές διαθέσεις τής εργατικήσ

δημοκρατίας. "θά πεῖ ὁ Τρότσκι στό 10ο συνέδριο, σά νά ἤθελε νά ἐπιβεβαιώσῃ τόν Μπακούνιν, ὁ ὁποῖος ἔγραφε ὀγδόντα χρόνια πρὶν: "... ἡ θεωρητικὴ ἀτιμία, σύμφωνα μέ τήν ἴδια τῆς φύσῃ, ὀδηγεῖ σχεδόν πάντα καί ἀναγκαστικά στήν πρακτικὴ ἀτιμία". (10)

Ἡ περίοδος τοῦ σταλινικοῦ παραληρήματος, αὐτό τό ὄργιο ἐξουσιαστικῆς παραφροσύνης, ὅπου ὅλοι εἶναι ἔνοχοι, ἐδραίωσε καί ἐπέκτεινε τήν κυριαρχία τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ γραφειοκρατικοῦ καπιταλισμοῦ, τήν ἀπόλυτη μονοκρατορία τοῦ κόμματος-κράτους, ἐξολοθρεύοντας ὅχι μόνο τούς διαφωνοῦντες ὅπως καί μεγάλα τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ, ἀλλά καί χιλιάδες γραφειοκράτες καί δουλοπρεπεῖς σταλινικούς, ἀποδεικνύοντας ἔτσι τήν ἀνωτερότητα τοῦ γραφειοκρατικοῦ Μηχανισμοῦ σέ σχέση μέ τά συγκεκριμένα πρόσωπα πού γίνονται φορεῖς τῶν θέσεών του.

Μέ τό τέλος αὐτῆς τῆς περιόδου, πού σημαδεύεται ἀπό τό θάνατο τοῦ Στάλιν καί τήν ἐξέγερση τῶν ἐργατῶν στήν Ἀνατολική Γερμανία τόν Ἰούλιο τοῦ '53, τό 20ο συνέδριο τοῦ Κ.Κ.Σ.Ε καί τήν λεγόμενη "ἀποσταλινολογία" (δηλαδή τήν ἐγκατάλειψη τῆς μαζικῆς τρομοκρατίας ὡς κυρίαρχου μέσου ἔκφρασης τῆς γραφειοκρατικῆς ἐξουσίας), τό ξεσκήνωμα τῶν Πολωνῶν ἐργατῶν καί τήν Οὐγγρική ἐπανάσταση τοῦ '56 πού ματοκυλίστηκε ἀπό τόν ρωσικό στρατό, διαλύεται ἄμπράκτως ἡ μεγαλύτερη φενακία πού γέννησε ἡ σύγχρονη ἱστορία, δηλαδή ὁ μύθος ὅτι αὐτό πού συμβαίνει στή Ρωσσία καί τίς "λαϊκές δημοκρατίες" ἔχει μιάν ὀποιαδήποτε σχέση μέ τόν σοσιαλισμό πού εὐαγγελίζονταν τό ἐπαναστατικό ἐργατικό κίνημα, τό ὄραμα μιᾶς κοινωνίας ἐλεύθερων καί ἰσων ἀνθρώπων. (11)

Γίνεται ἐπίσης φανερό ἡ ἀποτυχία τοῦ κλασσικοῦ ὀλοκληρωτισμοῦ στόν κεντρικό του στόχο, πού ἦταν νά ἀφομοιώσῃ καί νά ἐλέγξει πλήρως τήν κοινωνία ἢ νά τήν καταστρέφῃ. Τό καθεστῶς παραιτεῖται ἀπό τόν πλήρη ἔλεγχο τῆς σκέψῃς τῶν ἀνθρώπων καί ἀρκεῖται πλέον στόν ἔλεγχο τῆς ἐξωτερικῆς συμπεριφορᾶς. Ἡ ἀποτυχία του αὐτή σημαδεύεται ἀπό τήν ἀποσύνθεση καί πρακτικά τόν θάνατο τῆς γραφειοκρατικῆς ἰδεολογίας. Ὁ μαρξισμός-λεβινισμός γίνεται πιά ἐθιμοτυπικός. Τό κόμμα χάνει κάθε "ἱστορικὴ προοπτική", ὁ Μπρέζνιεφ ὀμολογεῖ ἀπερίφραστα: μὴν περιμένετε τί-

ποτ' άλλο, δέν υπάρχει άλλος σοσιαλισμός από τόν ύπαριτό σοσιαλισμό. Δηλαδή, τήν ύπαριτή βαρβαρότητα.

Ἡ μεταπολεμική περίοδος χαρακτηρίζεται από δύο σημαντικότητας, ἄν καί σπχνά παρασιωπούμενα, γεγονότα: τήν ἐπειτατική ἐξωτερική πολιτική τῆς Ρωσίας ἀπό τό 1945 καί τόν ρωσικό ὑπερεξοπλισμό. Πίσω ἀπ' αὐτά τά δύο ὀγκολιθινά φαινόμενα βρῖσκεται ἡ ἀνάδυση στό ἐσωτερικό τῆς ρωσικῆς κοινωνίας ἑνός στρατοκρατικοῦ συστήματος κυριαρχίας. Ὁ στρατός, ὡς ἐνεργός φορέας τῆς ἐπέκτασης καί ἔσχαπος ἐγγυητής τῆς κυριαρχίας τοῦ καθεστώτος, ἀποκτᾶ τόν πρῶτο λόγο στίς ἐθνικές καί διεθνεῖς ἐπιλογές καί προσανατολισμούς του. (12)

Ὁ Στρατός ὡς κοινωνικό σῶμα-καί ὄχι ὡς ἀριθμός στρατιωτικῶν μέσα στό Πολιτικό Γραφεῖο-μέ αὐτότελεῖς κοινωνικές βάσεις στό τεράστιο βιομηχανικό σύμπλεγμα πού τόν στηρίζει, καταλαμβάνει τό κοινωνικο-ἱστορικό κενό πού δημιούργησε ἡ ἀποτυχία τοῦ Κόμματος καί ἡ ἀπονέκρωση τῆς ἰδεολογίας του. Ἐνσαρκώνοντας αὐτό πού ὁ Καστοριάδης ὀνομάζει ἐθνικιστικό αὐτοκρατορικό φαντασιακό στοιχεῖο, ὑλοποιεῖ τό πρόταγμα τῆς παγκόσμιας κυριαρχίας καί ἔχει τεράστιες ἐπιτυχίες. Εἶναι ὁ μόνος συνεκτικός τομέας τῆς κοινωνίας καί καθίσταται ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ ἀληθινή πηγή ἐξουσίας. Δέν ὑφίστανται πραγματικές διενέξεις μεταξύ Στρατοῦ καί Κόμματος. Τό κόμμα δέν εἶναι πλέον τίποτε περισσότερο ἀπό μιᾶ δικαιολογητική πρόσοψη πού κρύβει τοὺς σκοπούς τῆς στρατοκρατίας καί τίποτε λιγότερο ἀπό ἕναν ἀξιοθρήνητο διαχειριστή τοῦ πολιτικοῦ τομέα τῆς κοινωνίας.

Στήν κατάσταση αὐτή τό σχίσμα τῆς ρωσικῆς κοινωνίας ἀνάμεσα ἀφ' ἑνός σέ μιᾶ ἀκμάζουσα, ζωντανή καί παραγωγική στρατιωτική κοινωνία-οἰκονομία-βιομηχανία καί ἀφ' ἑτέρου σέ μιᾶ παρακμάζουσα, θνήσκουσα καί ἀντιπαραγωγική πολιτική κοινωνία-οἰκονομία-βιομηχανία ἀποτελεῖ SINE QUA NON ὄρο καί θεμελιική ἐπιλογή τοῦ συστήματος. Διότι ἐκεῖνο πού ἐνδιαφέρει τό καθεστῶς τοῦ γραφειοκρατικοῦ καπιταλισμοῦ, καί ἰδιαίτερα στή σημερινή του στρατοκρατική μεταλλαγή, δέν εἶναι ἡ "πρόοδος" καί ἡ "ἀνάπτυξη" τῆς κοινωνίας, ἡ εὐημερία, ἡ ἐλευθερία καί ἡ δημοκρατία (γιά τά ὁποῖα ἀνέκαθεν ἐμπράκτως ἐκδήλωσε τό μῖσος του), ἀλλά ἡ ἀνάπτυξη τῆς στρατιωτι-

κῆς του δύναμης καί ἡ ἐξάπλωση τῆς κυριαρχίας του." Ἄπό ἐδῶ πηγάζει ἡ ἀπόλυτη ὑποταγή τῆς παραγωγῆς, τῆς οἰκονομίας, τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῆς Ρωσίας στή συσσωρευση στρατιωτικῆς δύναμης καί στήν ἐξωτερική πολιτική". (I3)

"Ὅπως ἀπέτυχε ὁ κλασσικός ὀλοκληρωτισμός ἔτσι ἀπέτυχε καί ὁποιαδήποτε προσπάθεια "αὐτομεταρρύθμισης" τῆς γραφειοκρατίας μετά τό θάνατο τοῦ Στάλιν.

Στήν πραγματικότητα ὑπῆρξαν δύο προσπάθειες μεταρρύθμισης ἀπό τά πάνω στό σύστημα. Ἡ πρώτη ἦταν ἐκεῖνη τοῦ Μαλένκωφ πού ἤθελε ν'αὐξήσει λίγο τήν παραγωγή καταναλωτικῶν προϊόντων καί ὁ ὁποῖος παραγκωνίστηκε γρήγορα μέ τήν ἐπέμβαση τοῦ στρατοῦ. Ἡ δεύτερη ἦταν ἐκεῖνη τοῦ Χρουτσώφ, πού ἤθελε πάνω ἀπ' ὅλα νά περιορίσει τοὺς στρατιωτικούς ἐξοπλισμούς (μαζική ἀνάπτυξη τῶν συγχρόνων ὄπλων, μαζική μείωση τῶν συμβατικῶν δυνάμεων, μεταφορά τῶν πόρων πού ἐλευθερώνονται κατ' αὐτό τόν τρόπο στή μή στρατιωτική παραγωγή). Παραγκωνίστηκε κι αὐτός ἀπό ἕνα συνασπισμό στόν ὁποῖο συμμετεῖχε ὁ στρατός. (I4)

Ἡ σημερινή προσπάθεια τοῦ Γιορμπατσώφ ἀποτελεῖ τήν τρίτη κατά σειρά ἀπόπειρα "αὐτομεταρρύθμισης" τῆς γραφειοκρατίας. Φυσικά, κάθε μεταρρύθμιση ἐκ τῶν ἄνω προϋποθέτει καταρχήν τήν ἄνοδο μιᾶς ομάδας μεταρρυθμιστῶν στήν κορυφή τῆς ἱεραρχίας, κάτι πού συμβαίνει σήμερα μέ τόν Γιορμπατσώφ. Ἄπό τό σημεῖο αὐτό ὅμως ἀρχίζουν τά ἐμπόδια καί οἱ δυσκολίες γιά τήν πραγματοποίηση μεταρρυθμίσεων. Δέν ἀρκοῦν τά διατάγματα καί ἡ νομική ἐπιταγή γιά μεταρρύθμιση. Ἡ οὐσία μιᾶς πραγματικῆς μεταρρύθμισης δέν εἶναι οἱ ἀποφάσεις ἑνός καθοδηγητικοῦ διευθυντηρίου ἀλλά ἡ ἀνάδυση ἑνός ἰσχυροῦ κοινωνικοῦ κινήματος ὑποστηρικτοῦ της. Αὐτή ἡ προϋπόθεση κυρίως καθιστᾷ δυνατή τήν πραγματοποίηση ὁποιασδήποτε μεταρρύθμισης καί αὐτή ἡ προϋπόθεση εἶναι ἀπλῶς ἀνύπαρκτη σήμερα γιά τόν Γιορμπατσώφ.

Κατά πρῶτο λόγο ὅσον ἀφορᾷ τήν κατάσταση τοῦ μεγαλύτερου μέρους τοῦ πληθυσμοῦ. Βλέπουμε ἐδῶ ὄχι μόνο τήν ἀνυπαρξία ὁποιοῦδήποτε κινήματος, ἀλλά τούναντίον ἡ στάση τοῦ εὐρύτερου

πληθυσμοῦ χαρακτηρίζεται ἀπό πλήρη ἀπάθεια καί ἀδιαφορία, κυνισμό καί μακροχρόνια παθητική ἀντίσταση σέ μιά καταπίεση καί ἐκμετάλευση χωρίς προηγούμενο." Ἡ περεστρόϊκα τοῦ Μ.Γιορμπασώφ, ὅχι μόνο δέν ἔχει ἀγγίξει τούς σοβιετικούς πολίτες ἀλλά καί τούς προκαλεῖ ἀξανάσμενη δυσαρέσκεια" ὁμολογεῖ ἡ "Ἴζβέστια", ἐπίσημο ὄργανο τῆς κυβέρνησης, κατηγορώντας τό λαό "γιά τήν παθητικότητά του καί τήν τάση του νά ἀποδίδει στους ὑπεύθυνους ἡγέτες ὅλα τά ἄσχημα τῆς κοινωνίας." (15)

Ἡ κατάσταση αὐτή τῆς κοινωνίας μακράν τοῦ νά ρέπει πρὸς ὑποστήριξη τῶν μεταρρυθμιστικῶν ἐξαγγελιῶν τοῦ Γιορμπασώφ, εἶναι πιθανότερο νά ὀδηγήσει πρὸς σαμποτάρισμα ἢ καί φανερό ἀντίθεση στίς μεταρρυθμιστικές προσπάθειες.

Οἱ οἰκονομικές μεταρρυθμίσεις τοῦ Γιορμπασώφ στοχεύουν ἀφ' ἑνός μὲν στόν "ἐξορθολογισμό" τῆς γραφειοκρατικῆς διέυθυνσης τῆς οἰκονομίας, ἀφ' ἑτέρου δέ στήν ἐξώθηση πρὸς μεγαλύτερη παραγωγικότητα ἐκ μέρους τῶν ἐργαζομένων μέ τίς μεθόδους τοῦ πρίμ ἀποδοτικότητας καί τῆς ἀπειλῆς τῆς ἀπόλυσης. (16). Γιατί θάπρεπε λοιπόν οἱ ἐργάτες νά συναινέσουν στήν ἐντατικοποίηση τῆς δουλειᾶς τους καί στήν αὔξηση τῆς ἐκμετάλλευσής τους; Ἡδη τά νέα μέτρα ἔχουν προκαλέσει ἀρκετές ἀπεργίες, ὅπως δήλωσε ὁ Ἀγκαμπεγιάν, οἰκονομολόγος καί στενός συνεργάτης τοῦ Γιορμπασώφ. (17)

Κατά δεύτερο λόγο ἡ κατάσταση εἶναι ἀνάλογη μέσα στους κόλπους τῆς ἴδιας τῆς γραφειοκρατίας. Δέν εἶναι τόσο ὅτι ἡ τάση πρὸς τήν συντήρηση καί τήν ἐπανάληψη τοῦ ταυτοῦ ἀποτελεῖ ἐγγενές (δομικό) χαρακτηριστικό τῆς γραφειοκρατίας ὡς κοινωνικῆς τάξης, ἀλλά πολύ περισσότερο τό γεγονός ὅτι ὁ "ἐξορθολογισμός" τῆς παραγωγῆς ἀπειλεῖ ὅχι μόνο τήν ἀσφάλεια τῆς οἰκονομικῆς θέσης τῶν γραφειοκρατῶν καί τά προνόμια πού αὐτή συνεπάγεται, ἀλλά καί τήν ἴδια τήν κοινωνική ὑπαρξή τους. Γεγονός πού ἐξηγεῖ τίς ἤδη ἰσχυρές ἀντιδράσεις τοῦ μεγαλύτερου μέρους τῆς γραφειοκρατίας.

"Πρὸς τό σκοπὸ νά δικαιολογήσουν τήν ὑπαρξή τους-γράφει ὁ *Βασίλειος Πρωτόπαπας, πρόεδρος τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἰνστιτουτοῦ τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν-ἀναρίθμητοι κλάδοι τῶν ὑπουργείων προ-*

α, κυ-
ση και
μπα-
άλλα
ΙΣΒΕ-
"για
ύπεύ-
πρός
ασώφ, εί-
ερή αντί-
εύουν
ιεύθυν-
λύτερη
ους του
). Γιατί
ποίηση
ους;" Ηδη
ήλωσε ο
Γιορμπα-

τείνουν κάθε είδους τροποποιήσεις και προσθήκες σέ ντοκουμέντα πού πρόσφατα υιοθετήθηκαν από τό κόμμα". Αύτές αποβλέπουν σ' ένα και μόνο στόχο, "νά έμποδίσουν κάθε άλλαγή στόν τομέα τής οίκοномиκής διαχείρισης και νά διαφυλάξουν τήν γραφειοκρατική έξουσία". (18)

Είμαι σαφές λοιπόν ότι οί γραφειοκράτες βλέπουν πολύ καθαρά αύτό πού κινδυνεύουν νά χάσουν μέ μιά πραγματική μεταρρύθμιση και κάνουν ότιδήποτε μπορούν για νά τήν ύπονομεύσουν. Μέσα σ' αύτή τήν κατάσταση τής γενικευμένης άδράνειας και συνειδητής αντίθεσης τών γραφειοκρατῶν, πού θά βρεθοῦν τά μερικά ένατομμύρια τών δραστήριων στελεχῶν, τά όποία θά έκτελέσουν και θά σταθεροποιήσουν τίς μεταρρυθμιστικές βλέψεις του πεφωτισμένου Δεσπότη;

Είμαι γνωστή έξάλλου ή στάση του (ύπ' αριθμόν ένα αντίπαλου του Γιορμπατσώφ μέσα στην κομματική ήγεσία) Λιγκατσώφ, ο όποιος επανειλημμένως έχει κατηγορήσει "όρισμένους" για προσπάθεια "δυσφήμισης όλόκληρης τής πορείας του σοσιαλισμού στην Ε.Σ.Σ.Δ", υπερασπιζόμενος έμμεσα τήν σταλινική περίοδο. Στίς πιέσεις του τελευταίου όφείλεται και ή θυσία από τον Γιορμπατσώφ του μέχρι πρό τινος γραμματέα τής Μόσχας και φανατικού μεταρρυθμιστή Μπόρις Γιελτσίν. (19)

Πέρα λοιπόν από τήν αύταπάτη του Γιορμπατσώφ, πού μόλις διαπιστώσαμε, ότι δηλαδή είναι δυνατόν στην κατάσταση τής σημερινής Ρωσίας νά είσαχθοῦν "από πάνω" μεταρρυθμίσεις, πρέπει νά διευκρινίσουμε τίς συνθήκες εκείνες πού επέτειναν τήν άνοδο τών "νεωτεριστῶν" στην έξουσία.

Ισχυροί έξωτερικοί και έσωτεριοί παράγοντες ώθησαν προς αύτή τήν κατεύθυνση. Στο έξωτερικό, τόσο ή επαπειλούμενη πολιτική και οίκοномиκή αποσταθεροποίηση τών χωρῶν δορυφόρων τής Ε.Σ.Σ.Δ (διαρκής έργατική άναταραχή στην Πολωνία '70, '76, '80-81, λυσσαλέα αντίσταση τών 'Αφγανῶν στά ρωσικά στρατεύματα κατοχής, τώρα Γιουγκοσλαβία, Πολωνία και Ρουμανία), όσο επίσης και ο τεχνολογικός ανταγωνισμός μέ τή Δύση και ο άμερικάνικος εξοπλισμός ("πόλεμος τών άστρων"), επιβάλλουν νέους χειρισμούς και τακτικούς έλιγμούς στην έπεντατική πολιτική τής Ρωσίας. 'Ο

γράφει ο
Σοβιετικῆς
είων προ-

Γιορμπατσώφ ένσαρκώνει αυτή τήν "πολιτική", πού συνίσταται σέ "έπιθέσεις ειρήνης" (είρηνιστικές προτάσεις περί πυρηνικοῦ άφοπλισμοῦ).

"Όσοι γοητεύονται, καί εἶναι πολλοί, από τό "φιλειρηνικό" προσωπεῖο τῆς Ρωσσικῆς αὐτοκρατορίας, ξεχνοῦν ἢ ἀποκρύπτουν τό τεράστιο στρατηγικό καί πολιτικό ὄφελος τῆς Ρωσσίας από τίς προτάσεις καί διαπραγματεύσεις περί πυρηνικοῦ άφοπλισμοῦ. Στρατηγικό, διότι μέ τή δεδομένη ὑπεροχή τῆς Ρωσσίας σέ συμβατικά ὄπλα (20), μιά πλήρης ἐξάλειψη τῶν πυρηνικῶν από τήν Εὐρώπη-μοναδικό ἴσως άποτρεπτικό παράγοντα μιᾶς ἐπαπειλούμενης ρωσσικῆς εἰσβολῆς-θά καθιστοῦσε τή Ρωσσία τό μόνο ἀληθινό στρατιωτικό κυρίαρχο τῆς εὐρωπαϊκῆς ἡπείρου. Στή βάση αὐτῆς τῆς κατάστασης ἐξηγοῦνται καί οἱ ἀντιρρήσεις τῶν Γάλλων, Γερμανῶν καί *Αγγλων στή συμφωνία Ρήγκαν-Γιορμπατσώφ γιά τήν κατάργηση τῶν εὐρωπαϊκῶν πυραύλων μέσου καί μικροῦ βεληνεκοῦς. Πολιτικό ὄφελος, διότι, ἀπαλλαγμένος από περιττούς από στρατηγική άποψη ἐξοπλισμούς, θά μπορούσε νά κάνει κάτι γιά τήν τελματώδη κατάσταση τῆς ρωσσικῆς οἰκονομίας.

Στό ἐσωτερικό, ὁ πολιτικός τομέας τῆς οἰκονομίας βρίσκειται σέ ἄθλια κατάσταση! μονίμως χαμηλή παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας, τεχνολογική καθυστέρηση, διαρκῆς άποτυχία τῶν οἰκονομικῶν πλάνων! συνέπεια αὐτῶν εἶναι ἡ συνεχῆς ἔλλειψη καταναλωτικῶν προϊόντων, ἔστω καί κακῆς ποιότητας.

"Όπως εἶπαμε καί πῶς πάνω, ἡ ἀπόλυτη ὑποταγή τοῦ συνόλου τῆς κοινωνικῆς ζωῆς στή συσσώρευση στρατιωτικῆς δύναμης καί στό πρόταγμα παγκόσμιας κυριαρχίας ἀποτελεῖ θεμελιανή ἀπιλογή τῆς ρωσσικῆς στρατοκρατίας. Ἡ ἐπιλογή αὐτή δέν ἐξαντλεῖται ἀπλά καί μόνο στήν προτεραιότητα διάθεσης τῶν πόρων στήν στρατιωτική παραγωγή, ἀλλά ἀπαιτεῖ κυρίως μιά διαφορετική ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς στρατιωτικῆς ὑποκοινωνίας. Γιά παράδειγμα, ἡ διάθεση τοῦ 30 ο/ο τῶν ἐπενδύσεων στή γεωργία δέν ἔβγαλε καθόλου τήν τελευταία από τήν ἄθλια κατάστασή της. (21). Ἄκόμη καί σήμερα εἰσάγονται τεράστιες ποσότητες σιτηρῶν από τίς Η.Π.Α. Ἡ ὀργάνωση καί λειτουργία τῆς στρατιωτικῆς παραγωγῆς βασίζεται στήν ὑπαρξη "κλειστῶν ἐπιχειρήσεων" πού στελεχώνονται

από τήν ἀφρόκριμα τοῦ ἐπιστημονικοῦ καί ἐργατικοῦ δυναμικοῦ (20.000.000 ἄτομα), ἡ ὁποία ἀπολαμβάνει ἰδιαίτερες προνομιαικές παραχωρήσεις (ὑψηλούς μισθοῦς, κοινωνικό γόητρο), ἐμφορεῖται ἀπό τόν μεγαλορώσικο ἐθνικισμό καί ἀποτελεῖ τό κύριο ὑλικό στήριγμα τοῦ καθεστῶτος, φυσικά μαζί μέ τήν Κά.Γιέ.Μπέ.

Ἐκεῖ λοιπόν ὅπου τό καθεστῶς "θέλει", "μπορεῖ". Γι' αὐτό ὁ στρατιωτικός τομέας εἶναι ὁ μόνος ζωντανός τομέας τῆς ρωσικῆς κοινωνίας. Ὁργανικό προϊόν αὐτῆς τῆς θέλησης εἶναι ὁ μαρσαμός καί ἡ ὑπολειπτική τοῦ πολιτικοῦ τομέα. Θέληση, ἡ ὁποία συμπορεύεται, ὅπως εἶπαμε, μέ τήν καθολική ἀδιαφορία τῶν ἐργαζομένων ("αὐτοί κάνουν τάχα πῶς μᾶς πληρώνουν καί μεῖς κάνουμε τάχα πῶς δουλεύουμε", σύμφωνα μέ τό γνωστό ρωσικό ἀνείδωτο).

Ὁ Γκορμπατσώφ δέν ἔχει θίξει μέχρι στιγμῆς τό ζήτημα τοῦ στρατιωτικοῦ τομέα-ἐδῶ δέν ἰσχύουν τά νέα μέτρα-καί δέν βλέπουμε πῶς θά μπορούσε νά τό κάνει, ἐφόσον ἕνας πραγματικός ἐκσυγχρονισμός τῆς οἰκονομίας θά ἀπαιτοῦσε τό ξεπέραςμα τοῦ ἀκαμπτου διαχωρισμοῦ πολιτικῆς καί στρατιωτικῆς κοινωνίας, δηλαδή τήν ἀρνηση τῆς στρατοκρατίας.

Καμμιά οὐσιαστική κοινωνική καί πολιτική ἀλλαγὴ δέν βλέπουμε νά συντελεῖται στή χώρα τῆς περεστρόϊκας. Τό μόνο πού συμβαίνει εἶναι μιὰ περιορισμένη "πολιτιστική φιλελευθεροποίηση", πού ἀφορᾷ μόνον ἕναν ἐξόσου περιορισμένο κύκλο ἀνθρώπων, τοὺς διανοούμενους, τοὺς συγγραφεῖς, τοὺς καλλιτέχνες. Ὁ Γκορμπατσώφ ἐξαγγέλοντας τήν γιλάνοστ χαράσσει καί τά ὄρια της. Ἡ διανόηση ἀφήνεται νά κριτικάρει τοὺς πιό χονδροειδεῖς παραλογισμούς τοῦ συστήματος, ἀφήνοντας ἄθικτη τήν οὐσία του. Σέ κάθε εὐκαιρία ὁ Γκορμπατσώφ ὑπενθυμίζει ὅτι τά ὄρια τῆς γιλάνοστ εἶναι ὁ μαρξισμός-λενινισμός πού σημαίνει τό ἀπυρόβλητο τῆς ἐξουσίας τοῦ κόμματος. "Ἐπάρχουν ὄρια, πού ὀρίζονται ἀπό τοὺς κανόνες τῆς ἠθικῆς καί, φυσικά, ἀπό τά συμφέροντα τῆς σταθερότητας τοῦ καθεστῶτος μας καί τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπιλογῆς". (22)

Ἡ ἀνυπαρξία λοιπόν ὁποιασδήποτε πραγματικῆς ἀλλαγῆς ὑπερκαλύπτεται ἀπό μιὰ ἀκατάσχετη μεταρρυθμιστική ρητορεία, πού δέν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά οἱ εὐσεβεῖς πόθοι τοῦ τμήματος ἐκεῖ-

νου τῆς γραφειοκρατίας πού δέχεται τήν δυτική ἐπιρροή καί νομίζει ὅτι μπορεῖ νά κάνει τή Ρωσσία "σάν μιὰ δυτική χώρα". Εὐσεβεῖς πόθοι, διότι ὄντας οἱ ἴδιοι γνήσια τέκνα ἑνός μηχανισμοῦ πού ἐχθρεύεται ὁποιαδήποτε κοινωνική ἀλλαγὴ, τοῦ κόμματος, πιστεύουν ὅτι μποροῦν νά τὸν χρησιμοποιοῦν ὡς μέσον φιά τήν πραγματοποίησιν τῶν μεταρρυθμιστικῶν τους βλέψεων. Σ' αὐτό ἐγκιείται καί ἡ θεμελιακὴ ἀντινομία τοῦ γιορμπατσωφισμοῦ.

Ἐστὼ λοιπὸν καὶ ἂν ὑποτεθεῖ ὅτι, ὡς ἐκ θαύματος, ἡ ὁμάδα Γιορμπατσώφ προχωρεῖ σέ οὐσιαστικὰς μεταρρυθμίσεις εἶναι σίγουρο ὅτι ὁ μηχανισμὸς θὰ ἀντιδράσει καθαιρώντας τὴν. Εἰδάλλως, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πιθανότερο, ἡ περεστρόϊκα θὰ παραμείνει ὡς ἔχει, μιὰ ρητορικὴ χωρὶς ἀντίκρουσμα, μιὰ αὐταπάτη τῶν "πεφωτισμένων" γραφειοκρατῶν καὶ ἐξαπάτηση τῶν ἀφελῶν, ἰδεολογικὸς ἐξωραϊσμὸς ἑνός φρικαλέου συστήματος.

Π Α Ρ Α Π Ο Μ Π Ε Σ

- (1) Ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Βάλτερ Μπένγιαμιν: "Θέσεις γιὰ τὴν φιλοσοφία τῆς ἱστορίας", σελ. 14, ἐκδόσεις "ΟΥΤΟΠΙΑ".
- (2) Μάρραιη Μπούιτςιν: "Ἱεραρχία καὶ Κυριαρχία", σελ. 46-47, ἐκδόσεις "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ".
- (3) Λένιν: "Τὰ ἄμεσα καθήκοντα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας", σελ. 44, 56, ἐκδόσεις "ΕΙΡΗΝΗ".
- (4) Τρότσκι: "Τρομοκρατία καὶ Κομμουνισμὸς", σελ. 187, ἐκδόσεις "ΑΛΛΑΓΗ".
- (5) Κλεάνθης Γρίβας: "Τὸ "θεραπευτικὸ" κράτος" (ὑπὸ ἐκδοσὴ), Ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Γ. Βότση: "Μέ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἄρμπάτ καὶ τοῦ ... ἀραμπᾶ", ἐφημ. Ἐλευθεροτυπία στίς 1-2-1988.
- (6) Πέτρος Ἀρσίνωφ: "Ἱστορία τοῦ μαχνοβίτικου κινήματος 1918-1921", ἐκδόσεις "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ".
- (7) Ἴντα Μέττ: "Ἡ Κομμούνα τῆς Κροστάνδης", ἐκδόσεις "ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ".
- (8) Ἀναφέρεται ἀπὸ τὸν Γιὺ Ντεμπόρ: "Ἡ κοινωνία τοῦ Θεάματος", σελ. 77, ἐκδόσεις "ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ".
- (9) Τζώρτζ Γοῦντιοκ: Π. Κροπότιν ὁ ἐξερευνητής. Πρόλογος στό "Ἄ-

ναρχία, ή φιλοσοφία και τό ιδανικό της" τοῦ Π.Κροπότιν,σελ.41,
έκδόσεις "ΚΑΤΣΑΝΟΣ".

(10) Μιχαήλ Μπακούνιν!" 'Η αντίδραση στή Γερμανία",σελ.21,
έκδόσεις "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ".

(11) Κάχο Μπρεντέλ!" 'Η έργατική εξέγερση στήν 'Αν.Γερμανία,'Ι-
ούνης 1953",έκδόσεις "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ".

--"Λαϊκές εξέγέρσεις στήν 'Αν.Ευρώπη",έκδόσεις "ΥΨΙΛΟΝ".

--Κορνήλιος Καστοριάδης!"Ούγγρική 'Επανάσταση",έκδ."ΥΨΙΛΟΝ".

(12) Καστοριάδης!"Μπροστά στόν πόλεμο",έκδόσεις "ΙΜΑΓΟ".

(13) Καστοριάδης!"Καιρός",σελ.126,έκδόσεις "ΥΨΙΛΟΝ".

(14)Καστοριάδης!"Μπροστά",σελ.318-323.

(15) "'Ελευθεροτυπία",5-9-1988.

(16) "'Ελευθεροτυπία",4-1-1988.

(17) Στο ίδιο κείμενο τῆς 'Ελευθ.

(18) "'Ελευθεροτυπία",7-1-1988.

(19) "Βῆμα",21-2-1988

(20) Καστοριάδης!"Μπροστά",σελ.66-70.

(21) Στο ίδιο έργο τοῦ Καστοριάδη.

(22) Συνέντευξη τοῦ Μ.Γιορμπατσώφ,"Βῆμα",30-10-1988.

A.K-Δ.M

οση), 'Ανα-
τοῦ

τος

θεάματος",

ος στό "'Α-

Η ΕΞΕΓΕΡΣΗ
ΤΗΣ

ΚΡΟΣΤΑΝΔΗΣ.

Τό κύκνειο ἄσμα τῆς ρωσικῆς ἐπανάστασης, ἡ ὁποία δέν στόχευε μόνο στό γκρέμισμα τῆς τσαρικῆς ἀπολυταρχίας ἀλλά καί στή δημιουργία μιᾶς νέας κοινωνίας, χωρίς ἐκμετάλλευση καί καταπίεση ἀνθρώπου ἀπό ἄνθρωπο, παίχτηκε στήν παγωμένη Βαλτική τόν Μάρτιο τοῦ 1921.

Τό κύριο μέρος τοῦ δράματος, δηλαδή τοῦ ἐκφυλισμοῦ τῆς ἐπανάστασης, εἶχε ἤδη παιχθεῖ στήν περίοδο '17-20. Ὁ κυρίαρχος μπολσεβικισμός κατόρθωσε σ' αὐτό τό διάστημα νά ἐκφυλίσει ὅλα τά ἐλευθεριακά σπέρματα πού γέννησε ἡ ἐπαναστατική αὐτενέργεια τῶν καταπιεσμένων. Τό κίνημα τῶν ἐργοστασιακῶν ἐπιτροπῶν καταπολεμήθηκε, τά σοβιέτ μετετράπησαν ἀπό ὄργανα ἐξουσίας τῶν ἐργαζομένων σέ θεσμικό ἐξάρτημα τοῦ νέου κράτους, μέ . μοναδικό ρόλο τήν ἐπικύρωση τῶν εἰλημμένων ἀπό τήν ἡγεσία ἀποφάσεων, τά συνδικάτα δέν ἦταν τίποτε ἄλλο ἀπό ἱμάντες μεταβίβασης τῶν ἐντολῶν τοῦ κόμματος. "Ὁ ἐργάτης δέν διαπραγματεύεται μέ τό σοβιετικό κράτος. Εἶναι ὑποταγμένος στό κράτος, ὑποτάσσεται σ' αὐτό ἀπό κάθε ἄποψη, γιατί εἶναι τό κράτος του". (I)

Ἡ γραφειοκρατική ἀντεπανάσταση εἶχε σέ τέτοιο βαθμό ἐπικρατήσει, ὥστε ἤδη τό 1921 ἦταν ἀναγκαία μιά νέα κοινωνική ἐπανάσταση ἐναντίον τῆς γραφειοκρατίας αὐτή τή φορά, γιά νά ξαναζωντανέψει τό ἀπελευθερωτικό ὄραμα πού ἐμφύχωνε τούς ἐπαναστατημένους τοῦ 1917.

Ἡ Κροστάνδη, ναυτική βάση 25 μίλια ἔξω ἀπό τήν Πετρούπολη, ὑπῆρξε τό σύμβολο τῆς ἐπαναστατικῆς παράδοσης τοῦ στόλου τῆς Βαλτικῆς καί προπύργιο τῆς ρωσικῆς ἐπανάστασης. Οἱ ἀναρχικοί, ὅπως καί οἱ μπολσεβίκοι, εἶχαν τεράστια ἐπιρροή μέσα στό σοβιέτ τῆς Κροστάνδης, πρίν ἀπό τόν Ὀκτώβρη. Ὁ ἴδιος ὁ Τρότσκι σέ μιά συνεδρίαση τοῦ σοβιέτ τῆς Πετρούπολης, τό καλοκαίρι τοῦ '17, εἶχε πεῖ: "Ναί, οἱ κροστανδιανοί εἶναι ἀναρχικοί. Ἀλλά, ὅταν θά ἔλθει ἡ ἔσχατη μάχη γιά τήν ἐπανάσταση, ὅταν αὐτοί οἱ ἴδιοι κύριοι, πού σᾶς προτρέπουν στήν ἐξόντωση τῶν κροστανδιανῶν, θά ἐτοιμάσουν τά

σχοινιά για να σᾶς κρεμάσουν μαζί με μᾶς, θά εἶναι οἱ κροστανδια-
νοί ἐκεῖνοι πού θά πολεμήσουν μέχρι θανάτου για μᾶς." (2)

Ἡ ἐξέγερση τῆς Κροστάνδης ξέσπασε τρεῖς μῆνες μετά τήν λήξη
τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καί "ἦταν ἡ ἀστραπή, πού φώτισε καλύτερα ἀπ'
ὅτιδήποτε ἄλλο τήν πραγματικότητα" (Λένιν). Ποιά ἦταν ὅμως ἡ πραγ-
ματικότητα στίς παραμονές τῆς ἐξέγερσης; Μιά οἰκονομία κατεστραμ-
μένη ἀπό τόν ἐμφύλιο, ἀλλά καί ἀπό τήν λεγόμενη "πολιτική τοῦ
πολεμικοῦ κομμουνισμοῦ", δηλαδή τῶν βίαιων ἐπιτάξεων τῆς ἀγροτι-
κῆς σοδειᾶς, πού ἐξωθοῦσε τούς χωρικούς νά σπέρνουν λίγο καί κα-
ταδίναζε τό προλεταριάτο τῶν πόλεων σέ διαρκῆ πείνα καί ἐξα-
θλίωση. Ἡ πολιτική ζωὴ νεκρωμένη ἀπό τήν ὀλοκληρωτική κυριαρ-
χία μιᾶς δράκας καλοταϊσμένων κομμισάριων. Ἡ τρομοκρατία τῆς
ΤΣΕΚΑ ἀπλωμένη παντοῦ στή χώρα νά ἐξοντώνει κάθε ἀντίπαλο κόμμα,
ὁμάδα ἢ ἄτομο.

"Ὅλες οἱ κατακτήσεις τῆς ἐπανάστασης συνθλίβονταν ἢ ἐσβυναν
ὑπό τήν πίεση καί τόν ἀσφυκτικό ἔλεγχο τῆς κομματικῆς δικτατο-
ρίας." Ὅσοι ἐργαζόμενοι δέν ἦταν φανατισμένοι ἀπό τήν μπολσεβί-
κεκη δημαγωγία ἔβλεπαν καθαρά ὅτι, ἐνῶ ἔχυσαν τό αἷμα τους στόν
ἀγώνα για τήν ἐλευθερία, οἱ μπολσεβίκοι δημιουργοῦσαν ἕνα καθε-
στῶς ἐξίσου φρικαλέο μέ τό τσαρισό. Μιά νέα μορφή ἐκμεταλλευτι-
κῆς κοινωνίας οἰκοδομεῖτο, μέσα στήν ὁποία οἱ ἐργαζόμενοι προο-
ρίζονταν καί πάλι για τό ρόλο τοῦ παθητικοῦ ἐκτελεστῆ τῶν δια-
ταγῶν τῶν νέων διευθυνόντων.

Οἱ ἐργάτες τῆς Πετρούπολης, ἀντιδρώντας σ' αὐτή τήν κατάστα-
ση, κατεβαίνουν σέ ἀπεργίες ἀπό τίς 23 Φεβρουαρίου μέ οἰκονομικά
καί πολιτικά αἰτήματα, ὅπως ἐλευθερία τοῦ λόγου καί τύπου, ἀπε-
λευθέρωση τῶν πολιτικῶν κρατουμένων. Οἱ μπολσεβίκοι, φοβούμενοι
ἐπέκταση τοῦ ἐργατικοῦ ἀναβρασμοῦ, κηρύσσουν σέ κατάσταση πο-
λιορκίας τήν πόλη, συλλαμβάνουν τούς πιά δραστήριους ἀπεργούς.
Οἱ ναῦτες τῆς Κροστάνδης στέλνοντας ἀντιπροσωπεῖα τους στήν Πε-
τρούπολη πληροφοροῦνται για τόν χαρακτήρα τῶν ἀπεργιῶν. "Ἐτσι
στίς 28 Φεβρουαρίου τό πλήρωμα τοῦ πολεμικοῦ "Πετροπαυλόσκ", ἐκ-
παύοντας τήν ἀλληλεγγύη του στούς ἀπεργούς, ψηφίζει μιάν ἀπόφα-
ση 15 σημείων, ἡ ὁποία ἐμελλε νά ἀποτελέσει τό πολιτικό πρόγραμ-
μα τῆς ἐξέγερσης. Ἡ ἀπόφαση ψηφίστηκε κατόπιν ἀπό τή γενική

συνέλευση τῶν ναυτῶν τῆς Κροστάνδης καί ἔγινε δεκτὴ ἀπὸ τὸν ἔργατικό πληθυσμὸ τῆς πόλης, κατὰ τὴν ἱστορικὴ συνεδρίαση τῶν ναυτῶν τῆς Κροστάνδης τὴν 1η Μαρτίου 1921, ὅπου παρίσταντο 16.000 ἄτομα. (3) Στὶς 2 Μαρτίου ἡ ἀπόφαση γίνεται δεκτὴ μὲ μεγάλη πλειοψηφία ἀπ' τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τοπικοῦ σοβιέτ. Δημιουργεῖται Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ, ἀποτελούμενη κυρίως ἀπὸ ἔργατες μὲ ἐπαναστατικὴ πείρα, καταλαμβάνονται τὰ στρατηγικὰ σημεῖα τῆς πόλης καί τὸ τυπογραφεῖο τῆς "Ἰσβέστιας". Στὶς 3 Μαρτίου κυκλοφορεῖ τὸ 1ο φύλλο τῆς "Ἰσβέστιας" μὲ τυπωμένη τὴν ἀπόφαση. (4)

Οἱ Κροστανδιανοὶ ἀπαιτοῦν, μετὰξὺ ἄλλων, ἐλεύθερες ἐκλογές στὰ σοβιέτ ἀμέσως. Ἐλευθερία τοῦ λόγου καί τοῦ τύπου σ' ὅλους τοὺς ἔργατες καὶ ἀγρότες, στοὺς ἀναρχικοὺς καί στὰ σοσιαλιστικὰ κόμματα τῆς ἀριστερᾶς. Ἐλευθερία τῶν συγκεντρώσεων γιὰ τὰ ἔργατικά συνδικάτα καί τὶς ἀγροτικὲς ὀργανώσεις. Ἀπελευθέρωση ὅλων τῶν πολιτικῶν κρατουμένων πού ἀνῆκαν σὲ σοσιαλιστικὰ κόμματα καί ὅσων φυλακίστηκαν γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους σὲ ἔργατικά καί ἀγροτικά μινῆματα. (5) "Ὅλα αὐτὰ ἀποτελοῦν στοιχειώδεις προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἔργατικῆς δημοκρατίας καί ἐπισύρουν τὸ μίσος τῆς μπολσεβίικης ἡγεσίας.

Πενῆντα χρόνια μετὰ τὴν ἡρωϊκὴ ἔφοδο στοὺς οὐρανοὺς τῶν Παρισινῶν κομμουνάρων, ἡ Κομμούνα τῆς Κροστάνδης βροντοφωνάζει στοὺς νέους δῆμιους "ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ καί ὄχι στὰ κόμματα" (Ἰσβέστια Νο 5), ἐνῶ οἱ μπολσεβίικοι πετοῦν ἀπὸ ἀεροπλάνο προκηρύξεις μὲ ἀπειλητικὸ περιεχομένο: "Σᾶς λείπει τὸ ψωμί, σᾶς λείπουν τὰ καύσιμα. Ἄν δέν ἀλλάξετε μυαλά, θὰ σᾶς βάλουμε στό σημάδι καί θὰ σᾶς σφάζομε σάν κοτόπουλα". (6) Οἱ ἡγέτες συκοφαντοῦν τὴν ἐξέγερση σάν "συνομοσία λευκοφρουρῶν καθοδηγούμενη ἀπὸ τσαρικοὺς στρατηγούς". "Οἱ ἀπλοὶ κομμουνιστὲς τῆς Κροστάνδης, πού ἔξερουν ἀπὸ πρῶτο χέρι τὴν πραγματικότητα, μένουν ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὰ ἀσύστολα ψεύδη τῶν ἡγετῶν τους καί ἐγκαταλείπουν κατὰ μάζες τὸ κόμμα. Οἱ ἐπιστολὲς παραίτησης κατακλιώζουν τὶς στήλες τῆς Ἰσβέστιας". (7) Οἱ ἐξεγερμένοι εἶχαν μὲ διαύγεια κατανοήσει τὴν οὐσία τοῦ "κομμουνισμοῦ" τοῦ Λένιν: γραφειοκρατία σὺν ἐκτελέσει (Ἰσβέστια Νο 7). Οἱ κανονιοβολισμοὶ ἐναντίον τῆς πόλης

είχαν ήδη αρχίσει τό πρωϊ τῆς 8ης Μαρτίου.

"Ἡ ἀπάντησή μας σ' ὅλα αὐτά εἶναι μία!" Ὁλη ἡ ἐξουσία στά σοβιετ. Κάτω τά χέρια σας ἀπ' τήν ἐξουσία, αὐτά τά χέρια πού βάφτηκαν κόκκινα ἀπ' τό αἷμα τῶν μαρτύρων τῆς ἐλευθερίας, πού ἔχουν ἀγωνιστεῖ ἐνάντια στούς λευκοφρουρούς, τούς γαιοκτήμονες καί τή μπουρζουαζία." ('Ισβέστια Νο 6).

Τί ἦταν ἡ Κροστάνδη; "Τό Φλεβάρη καί τόν Ὀκτώβρη, αὐτή βρισκόταν στήν πρώτη γραμμή. Τώρα, γιά ἄλλη μιὰ φορά, ἡ Κροστάνδη εἶναι κείνη πού σήκωσε πρώτη τή σημαία τῆς τρίτης ἐπανάστασης τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ἀπολυταρχία τοῦ τσάρου γιρεμίστηκε. Ἡ Συντακτική δέν εἶναι παρά μιὰ θύμηση. Τό καθεστῶς τῶν κομμισάριων θά πέσει κι αὐτό μέ τή σειρά του." ('Ισβέστια Νο 10)

Γιατί ἀγωνίζονταν οἱ ἐξεγερμένοι; "Εἶναι ἀπαραίτητο νά μάθουν ὅλοι ὅτι ἀγωνιζόμαστε γιά τήν πραγματική ἐξουσία τῶν ἐργαζομένων, ἐνῶ οἱ κομμουνιστές Τρότσκι καί Ζηνόβιεφ κι ἡ συμμορία τους, σφάζουν καί τουφεκίζουν, μόνο γιά νά διατηρήσουν τή δικτατορία τους" ('Ισβέστια Νο 11).

Μήπως, ὅπως τόλμησε νά γράφει ὁ Τρότσκι τό 1938, "ἐνῶ ἡ χώρα ὑπόφερε ἀπό πείνα, οἱ κροστανδινοί ἀπαιτούσανε προνόμια"; (8)
Μά τό σημεῖο 9 τῆς ἀπόφασής τους ζητᾶ ἴση μερίδα γιά ὅλους τούς ἐργαζόμενους ἐκμηδενίζοντας τήν κατηγορία αὐτή.

Μήπως τό κύριο σύνθημα τῆς ἐξέγερσης-ὄλη ἡ ἐξουσία στά σοβιετ καί ὄχι στό κόμμα-δέν ἦταν παρμένο ἀπό τό ἄρθρο τοῦ σοβιετικοῦ συντάγματος πού ἔλεγε ὅτι ὄλη ἡ ἐξουσία κεντρική καί τοπική ἀνήκει στά σοβιετ; Αὐτή ἡ ἀρχή δέν τσαλαπατήθηκε ἐξαρχῆς ἀπ' τούς μπολσεβίκους; (9)

Μήπως τά οἰκονομικά αἰτήματα τῶν ἐξεγερμένων γιά τήν ἀναζωογόνηση τῆς οἰκονομίας (ἐλευθερία τῆς γεωργικῆς καί βιοτεχνικῆς παραγωγῆς πού δέν χρησιμοποιεῖ μισθωτή ἐργασία) ἦταν "ἀντισοσιαλιστικά"; Ἀλλά αὐτά ἀκριβῶς δέν ἐφάρμοζε ὁ Λένιν μέ τή Νέα Οἰκονομική Πολιτική του, πού ἀποφασίστηκε στό 10ο Συνέδριο τοῦ κόμματος, ζητώντας "προνόμια στούς πάνω καί φόρους στούς κάτω"; "Ὅμως μιὰ κοινωνία στήν ὁποία ὑπάρχουν οἱ πάνω καί οἱ κάτω ἀξίζει νά ἀνατραπεῖ καί αὐτή ἡ ἀνατροπή βρίσκεται στή ρίζα τῆς ἐξέγερσης τῆς Κροστάνδης. Αὐτό ἐξηγεῖ γιατί δέν βρέθηκε οὔτε

Ένας αντιπολιτευόμενος μπολσεβίκος μέσα σπό 10ο συνέδριο νά υπερασπίσει τήν Κροστάνδη. "Όλοι οί ήγέτες ήταν σύμφωνοι μέ τήν καταστολή. Μέ τό δίκιο τους. Έξάλλου διακυβεύονταν ή κυριαρχία τους. (10)

Παρά τή λυσσαλέα αντίσταση τῶν 15.000 υπερασπιστῶν της, ή Κροστάνδη, ὄντας ἀπομονωμένη ἀπ' τήν υπόλοιπη χώρα καί ἐγκαταλελειμμένη ἀπ' τούς ἐργάτες τῆς Πετρούπολης, υπέκυψε στή δύναμη ἐνός ὕλικά καί ἀριθμητικά ἀνώτερου ἐχθροῦ καί ἔπεσε στίς 17 Μαρτίου. Ἐπακολούθησε ἕνα ὄργιο ἀντεκδίκησης γιά πολλές μέρες, μέ ὀλονύκτιες μαζικές ἐκτελέσεις ἀπό τήν ΤΣΕΚΑ. Πολλοί φυλακίστηκαν, ἐνῶ 8.000 κροστανδιανοί πῆραν τό δρόμο τῆς ἐξορίας πρὸς τήν Φινλανδία. (11)

Ἰσχύει καί γιά τούς κροστανδιανούς αὐτό πού γράφτηκε γιά τούς Οὔγγρους ἐργάτες τοῦ 1956: "Ἀποδείξανε μέ τίς πράξεις τους ὅτι ή διαφορά μεταξύ τῶν ἐργατῶν καί τοῦ "ἐργατικοῦ κράτους" εἶναι ή διαφορά μεταξύ ζωῆς καί θανάτου, καί ὅτι θά προτιμοῦσαν νά πεθάνουν πολεμώντας τό "ἐργατικό κράτος" παρά νά ζοῦνε ὡς ἐργάτες κάτω ἀπό τό "ἐργατικό κράτος". (12)-----

Π Α Ρ Α Π Ο Μ Π Ε Σ

- (1) Τρότσκυ: "Τρομοκρατία καί Κομμουνισμός", σελ. 212, ἐκδόσεις "ΑΛΛΑΓΗ".
- (2) "Ιντα Μέττ": "Κομμούνα τῆς Κροστάνδης", σελ. 65, ἐκδόσεις ΔΙΕΘΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.
- (3) "Ιντα Μέττ, στό ἴδιο, σελ. 31-38.
- (4) " " " " " 39-40.
- (5) Οἱ "Ἰσβέστιες" τῆς Κροστάνδης, σελ. 8-9, ἐκδόσεις "ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ".
- (6) " " " " σελ. 22.
- (7) " " " " " 76
- (8) Τρότσκυ: "Γιά τόν Ἀναρχισμό", σελ. 55, ἐκδόσεις "ΑΛΛΑΓΗ".
- (9) "Ιντα Μέττ": "Ἡ Κομμούνα", σελ. 90.

- (10) "Ιντα Μέττ, στό Ύδιο, σελ.84.
(11) Οί "Ισβέστιες" τῆς Κροστάνδης, σελ.124-125.
(12) Κορνήλιος Καστοριάδης: "Ούγγρικὴ Ἐπανάσταση 1956", σελ.18,
ἐκδόσεις "ΥΨΙΛΟΝ".

Δ.Μ.

Ἐπεύθυνος γι' αὐτὸ τὸ τεῦχος εἶναι ὁ Δημήτριος Μαργαρίτης,
Ζωοδόχου Πηγῆς 8, Ἀγρίνιο.
